- ให้การศึกษาการเรียนรู้แก่ชุมชนให้เข้าใจนโยบายและหลักการ
- การจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ทราบข้อมูล ปัญหาและความต้องการ
- วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ

3. อธิบายความหมายของคำ

3.1 **การพัฒนาแบบองค์รวม คือ** การพัฒนาทุกอย่างไปพร้อมกันแบบยั่งยืน

3.2 **การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน คือ** การศึกษาและการให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

3.3 **ศูนย์รวมใจ คือ ศูนย์ข้อมูล** ซึ่งได้แก่ สถานที่ประชุมวางแผนและพบกัน

3.4 **แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน** ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายที่ได้จากประชาคม จะมีโครงการ 3 ประเภท คือ

- ทำได้เอง
- ทำได้บางส่วน
- เกินความสามารถ

3.5 **เวทีประชาคม** คือ การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ตำบลหนองพระ

1. นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน **คือ**
   - จะต้องมีการพัฒนาแบบองค์รวม
   - มีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน
   - มีการจัดตั้งศูนย์รวมใจ
   - มีแผนงานและผลในการสร้างเสริมความเข้มแข็งชุมชน
   - จัดทำเวทีประชาคม
2. บทบาทหน้าที่และงาน ได้แก่
   - สนับสนุนให้ชุมชนสามารถดำเนินงานของชุมชนได้
   - สนับสนุนการสำรวจปัญหา
   - ส่งเสริมและสนับสนุนกฎหมาย อบต.
   - จัดเวทีประชาคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

3. อธิบายความหมายของคำ

3.1 การพัฒนาแบบองค์รวม คือ การพัฒนาแบบผสม ไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาการ ทรัพยากร และบุคลากร

3.2 การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด การทำ

3.3 ศูนย์รวมใจ คือ ศูนย์รวมข้อมูล ข่าวสาร กำลังคน สิ่งยึดเหนี่ยว

3.4 แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ แผนงานที่จัดทำแล้วมีการติดตามประเมินผล

3.5 เวทีประชาคม คือ การระดมความคิดในการแก้ไขปัญหา

4. ปณิธานของกลุ่ม ได้แก่ "สละเวลา พัฒนาคน เพื่อชุมชนที่เข้มแข็ง"

ตำบลแก่งโสภา

1. นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ การจัดเวทีประชาคม

2. บทบาทหน้าที่และงาน ได้แก่

- เป็นผู้ประสานงานในการคัดเลือกแกนนำจากกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้านให้เข้าร่วมเวทีประชาคม
- นำข้อมูลปัญหาของชุมชนมาจัดลำดับ
- นำข้อมูลปัญหามาหาแนวทางการแก้ไข และทำแผนปฏิบัติการ

3. อธิบายความหมายของคำ

3.1 การพัฒนาแบบองค์รวมคือการมีส่วนร่วมของส่วนราชการ องค์กรประชาชน ร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชน

3.2 การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนคือการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ เรื่อง

3.3 ศูนย์รวมใจ คือ แหล่งรวมชุมชน รวมปัญหา และการแก้ไขปัญหา

3.4 แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนได้แก่ กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

3.5 เวทีประชาคมคือการระดมความคิด วางแผน สถานที่ที่คนทุกคนใช้โอกาสในการตัดสินใจร่วมกันได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Phetchabun Rajabhat University

4. ปณิธานของกลุ่ม คือ "แก่งโสภาเข้มแข็ง ต้องร่วมแรงพัฒนา"

ตำบลวังพิกุล

1. นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนคือการสร้างความรู้ความเข้าใจในปัญหา การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยประชาชนเพื่อประชาชน

2. บทบาทหน้าที่และงาน ได้แก่

- สนับสนุน อบต. ในการวิเคราะห์แผนงาน
- ประสานงานภายในชุมชนและหมู่บ้าน
- สนับสนุนในการจัดเวทีชาวบ้าน
- สนับสนุนให้ชุมชนร่วมกันตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา
- ติดตามประเมินผล

3. อธิบายความหมายของคำ

3.1 การพัฒนาแบบองค์รวมคือการร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา ประสานแนวคิด นโยบายขององค์กรเข้าด้วยกัน

3.2 การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนคือการเรียนรู้จากสภาพความจริงและการผสมผสานแนวคิด ประสบการณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

3.3 ศูนย์รวมใจคือศูนย์ที่รวมแนวความคิด และข้อมูลของหมู่บ้าน ตำบล และชิงค์กรในชุมชน ตลอดจนองค์กรที่มีส่วนร่วม เช่น NGO

3.4 แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

- แผนคือการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีทิศทางโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ผลคือความสำเร็จของการดำเนินงาน

3.5 เวทีประชาคมคือเวทีที่ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และร่วมแสดงประชามติ

4. ปณิธานของกลุ่มได้แก่ "จริงจัง จริงใจ ให้กับงาน พัฒนาท้องถิ่น"

มหาวิทยาลัยศิลปากร Pibulsongkram Rajabhat University

ตำบลตินทอง

1. นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งต่อสู้วิกฤติทางเศรษฐกิจ

2. บทบาทหน้าที่และงาน ได้แก่ สนับสนุนช่วยเหลือชุมชนร่วมกันตัดสินใจแก้ปัญหาอุปสรรคในชุมชนได้

3. อธิบายความหมายของคำ

3.1 การพัฒนาแบบองค์รวม คือ การพัฒนาของกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านตำบลที่มีอยู่ มารวมกันเพื่อพัฒนาและแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจของคนในชุมชน

3.2 การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาของชุมชน

3.3 ศูนย์รวมใจ คือ การร่วมกันคิดร่วมกันทำ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3.4 แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ การกำหนดเป้าหมายของการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาโดยสมาชิกของชุมชนเอง ตลอดจนมีการติดตามผลของการดำเนินงานด้วย

3.5 เวทีประชาคม คือ การที่ทุกคนของชุมชนร่วมประชุมเพื่อแสดงปัญหาและความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4. ปณิธานของกลุ่ม ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อต้องการให้บรรลุผลในการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ

ตำบลแม่ระกา

1. นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยร่วมกันคิดร่วมกันตัดสินใจดำเนินการติดตามและประเมินผลในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน

2. บทบาทหน้าที่และงาน ได้แก่

- เป็นแกนนำส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง
- สนับสนุนให้ชุมชนสำรวจปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนและหมู่บ้าน
- ส่งเสริมและสนับสนุนกฎหมาย อบต. องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

- **จัดเวทีการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ**
- **ส่งเสริม ประสานงานภายในชุมชน**
- **สนับสนุนการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน**
- **สนับสนุนติดตามประเมินผล**

3. **อธิบายความหมายของคำ**

3.1 **การพัฒนาแบบองค์รวม คือ ทุกหน่วยงาน ทุกฝ่ายในชุมชนร่วมกันในการคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมทำในการพัฒนาชุมชน**

3.2 **การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน คือ** การให้ชุมชน **มีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ ร่วมกันทำ**

3.3 **ศูนย์รวมใจ คือ ศูนย์กลางของชุมชนในด้านข้อมูล ข่าวสาร และการประชุม**

3.4 **แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน คือ** แผนในการแก้ไข **ปัญหาของชุมชน โดยชุมชน**

3.5 **เวทีประชาคม คือ** การร่วมกันระดมความคิดของคนในชุมชนในการร่วม **กันคิดและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา**

4. **ปณิธานของกลุ่ม ได้แก่ "ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจ สู้ภัยวิกฤติ"**

ตำบลวังนกแอ่น

I. นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน **คือ การให้โอกาสแก่** ชุมชน ได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตรวจสอบการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล

2. บทบาทหน้าที่และงาน **ได้แก่ การกระตุ้นให้ประชาชนออกมาทำเวทีประชาคม เรียนรู้ซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหา**

3. **อธิบายความหมายของคำ**

3.1 การพัฒนาแบบองค์รวม คือ การพัฒนากลุ่มทุกด้าน ทุกคน ทุกฝ่าย องค์กรในระดับหมู่บ้านจนถึงระดับตำบล

3.2 การเรียนรู้และการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน **คือ การให้ชุมชน เรียนรู้วิเคราะห์แผนงานและปัญหาในชุมชน**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

3.3 **ศูนย์รวมใจ คือ การรวมพละกำลัง ความคิดอย่างเปิดกว้างของชุมชน ของแผนในระดับตำบลในการเสริมสร้างชุมชนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด**

3.4 **แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน (ไม่มี)**

3.5 **เวทีประชาชน คือ การระดมความคิดของสมาชิกในชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน และกลุ่ม มาช่วยวิเคราะห์ตามแผนที่เสนอ เพื่อให้ชุมชนเกิดประโยชน์สูงสุด**

4. **ปณิธานของกลุ่ม คือ การสร้างสิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดการทำงานร่วมกัน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์**

กิจกรรมที่ 4

วิทยากรนำเข้าสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดระบบความคิดรวบยอด เวทีประชาคม (อ.น้อย ลายครามและคณะ)

1. **แบ่งกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน และให้ทำกิจกรรมต่อไปนี้**

ก. **แต่ละกลุ่มจะกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติในชุมชนของท่านได้แก่ขั้น อะไรบ้าง**

ข. **แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน**

ค. **นำเสนอต่อกลุ่มใหญ่**

สรุปใบงานที่ 1 ตามแนวความคิดของกลุ่มแกนของแต่ละตำบล

ตำบลเชียงงาม

1. ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในชุมชน

(1) สำรวจสภาพปัญหาข้อมูลชุมชน

(2) สนับสนุนแกนนำและ อบต.

(3) จัดเวทีประชาคม การมีส่วนร่วม

(4) กระตุ้นและจุดประกายการขับเคลื่อนระดับล่างสู่บน ประสาน บนลงล่าง

(5) สร้างพันธสัญญาที่เป็นแนวคิดร่วม

(6) วิเคราะห์เพื่อนำไปสู่กรอบความคิดการแก้ปัญหา

(7) ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการ

(8) ร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

2. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน

(1) ช่วยกันค้นหาข้อมูล, ความคิด

(2) ร่วมกันวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล

(3) ทำงานภายในกลุ่ม ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดให้

(4) ค้นหาความคิดร่วมของกลุ่ม

(5) ช่วยกันกำหนดกิจกรรมที่จะทำความคิดเห็นร่วมไปสู่การปฏิบัติ

ตำบลแก่งโสภา

1. ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในชุมชน

ก. **ขั้นเตรียมการ**

(1) ประสานงานผู้นำชุมชน กรรมการหมู่บ้าน อบต. กลุ่มองค์กรประชาชน

(2) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประชาคม

(3) หาแกนนำประชาคมหมู่บ้าน ส่งรายชื่อ

(4) กำหนดวัน เวลา สถานที่

(5) คัดเลือกประธานในการนำประชาคม โดยให้กลุ่มเวทีเป็นผู้คัดเลือก

ข. ขั้นปฏิบัติการ

วิเคราะห์สถานการณ์ โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยสร้างบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อนำไปสู่กระบวนการร่วมกันตัดสินใจและดำเนินการในชุมชนนั้น

2. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน

(1) เสนอข้อมูลสภาพปัญหาที่สำรวจมาได้

(2) บันทึก (เลขาฯ)

(3) มติของเวที

(4) รวบรวมจัดทำแผน

(5) ติดตามประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Phetchabun Rajabhat University

ตำบลวังทอง

1. **ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในชุมชน**

   (1) **ให้กลุ่มแกนนำหมู่บ้าน นำเสนอปัญหาให้กลุ่มใหญ่**

   (2) **ระดมความคิดเห็นในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของตำบล ตามทรัพยากร / งบประมาณ / แหล่งสนับสนุน เสนอเป็นแผนปฏิบัติการของตำบล**

   (3) **นำข้อมูลและแผนปฏิบัติการ โดยศูนย์รวมใจ**

   - **เสนอต่อตามลำดับ**
   - **ดำเนินการโดยหมู่บ้าน**
   - **ติดตามประเมินผล**

2. **หน้าที่ความรับผิดชอบ (ไม่มี)**

ตำบลแม่ระกา

1. **ขั้นตอนการปฏิบัติในชุมชน**

   (1) **เตรียมชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ และเตรียมความพร้อมของชุมชน**

   (2) **ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในท้องถิ่น**

   (3) **กระบวนการชุมชน**

   - **วิเคราะห์ข้อมูล**
   - **วางแผนและแนวทางแก้ไข**
   - **ดำเนินการ**
   - **ติดตามประเมินผล**
   - **การประเมินผล**

2. **แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน**

   (1) **แกนนำและผู้นำชุมชน**

   (2) **ทุกคนมีส่วนร่วมมีผู้นำเป็นแกนหลัก**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ตำบลวังพิกุล

1. **ขั้นตอนการปฏิบัติงานในชุมชน**

ก. **ขั้นเตรียม**

(1) การเตรียมการ

(2) **เตรียมบุคคล**

(3) **แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ**

ข. **ขั้นดำเนินการ**

(1) **ปรับแนวคิดของผู้เข้าประชาคม โดยให้ผู้เข้าร่วมประชาคมได้พูดได้คิด**

(2) **กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชาคม ค้นหาปัญหาของหมู่บ้าน ชุมชน โดยแบ่งกลุ่มย่อย แล้วสรุปรวมกลุ่มใหญ่**

(3) **จัดลำดับความสำคัญของปัญหา**

(4) **หาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาช่วยแก้ไข เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย**

(5) จัดทำโครงการและกิจกรรม

ค. ประเมินผล

(1) ผู้เข้าร่วมประชาคม

(2) ประเมินการมีส่วนร่วม

(3) ประเมินผลการดำเนินการ

2. หน้าที่ความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 1 ผู้นำหมู่บ้านคัดกลุ่มแกน

ขั้นที่ 2 ต้องมีผู้นำและผู้ช่วยกลุ่มแกน

ขั้นที่ 3 กลุ่มแกนประเมินผล

ตำบลตินทอง

1. **ขั้นตอนการปฏิบัติในชุมชน**

(1) วางแผนจัดประชุมทำแผน

(2) **นัดประชุมสมาชิกในชุมชน**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

(3) ประชุมชี้แจงโครงการเพื่อรับทราบปัญหาของชุมชน

(4) กลุ่มแกนจัดประชุมทำแผนเพื่อแก้ไขปัญหา

(5) สรุปผลการประชุมและทำแผนสนับสนุนเสนอ

(6) กรรมการหมู่บ้านประชุมอนุมัติแผนของหมู่บ้าน

(7) กรรมการหมู่บ้านเสนอโครงการไปยัง อบต.

(8) กรรมการหมู่บ้านประกาศแผนของชุมชนให้สมาชิกทราบ

(9) ติดตามประเมินผล

2. หน้าที่รับผิดชอบ (ไม่มี)

ตำบลหนองพระ

1. ขั้นตอนการปฏิบัติ

(1) กำหนดสถานที่

(2) นัดประชุม

(3) แต่งตั้งประธานดำเนินการและเลขาฯ

(4) เสนอปัญหา

(5) จัดลำดับความสำคัญ

2. หน้าที่รับผิดชอบ

(1) อบต. กำหนดสถานที่ในการที่จะทำประชาคม เตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) ผู้นำหมู่บ้านนัดประชุมชาวบ้านในหมู่บ้านของตัวเองเพื่อทำประชาคม

(3) ชาวบ้านเป็นผู้เลือกประธานและเลขาฯ

(4) ประธานเป็นผู้ดำเนินการทำประชาคม เลขาเป็นผู้จดบันทึก

(5) เสนอปัญหาตามลำดับขั้นตอนแต่ละหมู่บ้าน เพื่อจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำเสนอต่อกลุ่มใหญ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ตำบลพันชาลี

1. **ขั้นตอนปฏิบัติงานในชุมชน**
   (1) **การวิเคราะห์สถานการณ์ เช่น ข้อมูลต่าง ๆ**
   (2) **การวางแผนการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนต่าง ๆ**
   (3) **การดำเนินงาน เช่น เริ่มทำเมื่อไร อย่างไร**
   (4) **การติดตามผล**
   (5) **การประเมินผลการปฏิบัติ**
2. **การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ**
   (1) **ประธาน**
   (2) **เลขานุการ**
   (3) **กรรมการผู้ดำเนินการ**

ตำบลวังทอง

1. **ขั้นตอนการปฏิบัติงานในชุมชน**
   ก. ขั้นเตรียมการ
   (1) **ให้ทุกคนแสดงปัญหา ค้นปัญหา**
   (2) **จัดลำดับความสำคัญ**
   (3) **ระดมความคิดหาทางแก้ไข**
   (4) กำหนดระยะเวลา
   (5) **แหล่งทรัพยากร แหล่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหา**
   (6) **นัดเวลา สถานที่**
   (7) **จัดทำประชาคม**
   (8) **แบ่งหน้าที่กัน**
   (9) **ให้ประชาชน กลุ่มชุมชน หาข้อมูลในชุมชนมาแสดงความคิดเห็น**
   (10) **ให้คะแนนจัดลำดับความสำคัญของการวางแผน และการติดตาม**
ประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ข. ขั้นปฏิบัติการ

(1) นัดหมายประชาชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ องค์กรแต่ละหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม โดยจัดเวทีประชาคมตามกำหนดเวลาและสถานที่โดยแกนนำ

(2) ระดมความคิดเห็นให้ประชาชนรับรู้รับทราบและเสนอแนวทาง

(3) ให้ประชาชนค้นหาปัญหาและข้อมูลจากชุมชน เสนอปัญหา

(4) นำปัญหามาแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุและผล

(5) จัดความสำคัญในการแก้ไขปัญหา

(6) วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน หาทรัพยากร / งบประมาณ / แหล่งสนับสนุน

(7) แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน

(8) การดำเนินการ

(9) ติดตามประเมินผล

2. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

(1) กรรมการ / อบต. / ผู้นำชุมชน / ผู้นำกลุ่ม

(2) แกนนำ

(3) ประชาชนแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 5

สร้างประสบการณ์บทบาทสมมติการสร้างเวทีประชาคมตำบลทุ่งนาดี โดยวิทยากรได้มอบหมายให้ทีมวิทยากรรับแสดงบทบาทสมมติเป็นประชาชน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ ตำรวจ เจ้าอาวาส กลุ่มอาชีพ แกนนำ NGO กำนัน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำกลุ่มสตรี

ผู้เข้ารับการประชุมทดลองปฏิบัติบทบาทสมมติการจัดทำเวทีประชาคม โดยทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. แบ่งผู้เข้าประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม วิทยากรกำหนดแนวทางการปฏิบัติการจัดทำเวทีประชาคม ซึ่งกำหนดกิจกรรมร่วมกันดังนี้

ก. การเลือกตั้งระบบใหม่

ข. สิ่งแวดล้อม

ค. การคุ้มครองผู้บริโภคและปัญหาราคาสินค้าการเกษตร

2. ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อกิจกรรมที่กำหนดให้กลุ่มละ 1 หัวข้อ และจัดทำเวทีประชาคมตามหัวข้อที่เลือกพร้อมทั้งสรุปถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

สรุปประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล (วันที่ 2)
วันที่ 1 มิถุนายน 2543
ณ ศาลาวัดทรัพย์ไพรวัลย์วนาราม ต.แก่งโสภา

กิจกรรมที่ 6

เป็นการดำเนินกิจกรรมต่อจากวันแรก เริ่มด้วยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเรื่องการเลือกตั้งระบบใหม่จากการทำเวทีประชาคม เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2543 โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

1. การซื้อเสียง / แจกยาบ้า
2. ประชาชนไม่เข้าใจการเลือกตั้งระบบใหม่
3. บัตรเสีย
4. เจ้าหน้าที่ทำงานล่าช้า / บัญชีรายชื่อไม่ถูกต้อง

ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มได้ร่วมกันค้นหาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข เมื่อได้แล้วส่งตัวแทนนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

สรุปจากการทำกิจกรรมที่ 1 จากลำดับความสำคัญของปัญหาทั้ง 4 ประเด็นนั้น จะพบได้ว่าในช่วงที่มีการเลือกตั้งผู้สมัคร ทุกคนจะแจกเงินกันเป็นส่วนมาก และอีกอย่างก็คือ ประชาชนยังไม่เข้าใจในระบบของการเลือกตั้งระบบใหม่เป็นอย่างไร และประชาชนต้องการให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปอธิบายถึงการเลือกตั้งระบบใหม่นี้ ส่วนการทำบัตรเสียส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุเพราะจะไม่รู้เรื่องหรือว่าไม่รู้ทำอย่างไร จึงทำให้เกิดบัตรเสียมากที่สุด ประชาชนจึงอยากให้มีการทำเครื่องหมายไว้หน้าสถานที่เลือกตั้งเป็นแผ่นใหญ่ ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มองเห็นจึงจะลดการทำบัตรเสียลงได้มาก

กิจกรรมที่ 7

กลุ่มแกนนำดำเนินการทำเวทีประชาคมกลุ่มสมาชิกในชุมชน โดยเริ่มจากการให้ผู้เข้ารับการประชุมเล่าประวัติความเป็นมาของทรัพย์ไพรวัลย์ก่อน และให้ผู้เข้ารับการประชุมเสนอปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไข

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ปัญหาและการแก้ไข

ปัญหา

1. น้ำอุปโภค – บริโภค
2. อัคคีภัย
3. การสื่อสารในกลุ่ม / หมู่บ้าน

การแก้ไข

1. สร้างประปาหมู่บ้านและขุดบ่อบาดาลเพิ่ม
2. จัดรถดับเพลิงในหมู่บ้าน
3. ฟื้นฟูกลุ่มที่มีอยู่แล้ว และจัดให้มีการประชุมอบรม / สัมมนาให้มากขึ้น

กิจกรรมที่ *8*

เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการจากการทำเวทีประชาคมกับ จปฐ. และ กชช. 2 ค. ในด้านสาธารณสุข ด้านแหล่งน้ำ และด้านความรู้

กิจกรรมที่ 9

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะกับกลุ่มแกนในการจัดทำเวทีประชาคมของกลุ่มสมาชิกในชุมชน สรุปว่า กลุ่มแกนนำเวทีประชาคมบางคน / กลุ่ม ยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนที่เข้าร่วมประชาคมในครั้งนี้

พิธีปิดการประชุม

พิธีปิดการประชุมกลุ่มแกนนำระดับตำบลโดย ผศ.ดร.ไพศาล รื่วธงชัย มีใจความว่า

1. ความคิดของคนเราย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งบางคนก็จะคิดถึงประโยชน์ส่วนตนและบางคนก็จะคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมหรือสาธารณะ
2. การเผชิญปัญหาวิกฤตในขณะนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าควรมีการปรับสภาพของตนเอง หมู่บ้าน และตำบล ให้พร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาเหล่านี้ได้ โดยอาศัยการร่วมแรงร่วมใจกันทำให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

สรุปขั้นเตรียมการดำเนินงานการจัดทำเวทีประชาคม

1. **เตรียมทีมงาน / แบ่งมอบงาน / สื่ออุปกรณ์ / เชิญวิทยากร และกลุ่มเป้าหมาย**
2. **เตรียมสถานที่ / กำหนดวันเวลา**
3. **ดำเนินงานตามขั้นตอนของการจัดเวทีประชาคม**
4. **สรุปรายงาน**
5. **ติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข**

สรุปบรรยากาศในการประชุม

วันที่ 31 พฤษภาคม 2543

1. **สถานที่เหมาะสม**
2. **ผู้เข้าร่วมประชุมค่อนข้างพร้อมและแสดงความคิดเห็นดี**
3. **อาหารอร่อยและพอเพียง**
4. **แกนนำ (กำนัน)**

วันที่ 1 มิถุนายน 2543

1. **สถานที่คับแคบ**
2. **ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ทราบวัตถุประสงค์**
3. **อากาศร้อน ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความเบื่อหน่าย**
4. **กลุ่มแกนและผู้นำชุมชนไม่ค่อยอยู่ในตอนบ่าย**
5. **กลุ่มผู้นำชุมชนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ**
   - **กลุ่มผู้มีรายได้จากการค้าขาย**
   - **กลุ่มผู้มีรายได้จากการเกษตร**
6. **กลุ่มแกนผู้ดำเนินการไม่มีความมั่นใจในตนเอง**
7. **กลุ่มแกนผู้สังเกตการณ์ไม่ค่อยสนใจ**

มหาวิทยาลัยนเรศวร Pibulsongkram Rajabhat University

การประเมินผล
การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนนำระดับตำบล
วันที่ 31 พ.ค. – 1 มิ.ย. 2543
ณ โรงแรมทรัพย์ไพรวัลย์แกรนด์โฮเทลแอนด์รีสอร์ท
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 22 คน สรุปได้ดังนี้

1. เพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.5 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 45.5

2. อายุ ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 อายุระหว่าง 36 – 40 คิดเป็นร้อยละ 40.9

3. วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 31.8 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.7 ประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 18.2

4. ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแกนนำตำบล / หมู่บ้าน ร้อยละ 40.9 อบต. และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 27.3

ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม สรุปได้ดังนี้คือ

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
1. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพียงใด	13.6	45.5	40.9	-
2. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมเพียงใด	13.6	77.3	9.1	-
3. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงใด	13.6	68.2	18.2	-
4. หลังเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้ในเรื่องชุมชนเข้มแข็งการทำเวทีประชาคม การวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเพียงใด	22.7	59.1	13.6	4.6

มหาวิทยาลัยนเรศวร Naresuan University Pibulsongkram Rajabhat University

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด	22.7	59.1	13.6	4.6
6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนของท่านได้มากน้อยเพียงใด	22.7	59.1	18.2	-
7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมเพียงใด	22.7	50.0	13.6	13.7
8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมเพียงใด	13.6	54.5	22.7	9.2
9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมเพียงใด	18.2	68.2	4.5	9.1
10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้มีมากน้อยเพียงใด	27.3	54.5	9.1	9.1

ภาพรวมสรุปได้ว่า

1. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.5

2. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 77.3

3. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.2

4. หลังเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.1

5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.1

6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.1

7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.0

8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54.5

9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.2

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54.5

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. เห็นควรกับการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนต่อไป
2. ควรมีประธานบริหารและกรรมการบริหาร อบต. เข้าอบรมด้วย
3. อยากให้มีการจัดอบรมครั้งต่อ ๆ ไป
4. สถานที่อบรมไม่จำเป็นต้องเป็นโรงแรมหรูหรา
5. ควรหางบประมาณฝึกอบรมและปฏิบัติให้มากกว่านี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล ครั้งที่ 2

ระหว่างวันที่ 12 – 13 มิถุนายน 2543

ณ ห้องประชุมอาคารเวียงแก้ว สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

และ บ้านไผ่ดอม หมู่ที่ 3 ตำบลปากโทก

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล อ.เมือง จ.พิษณุโลก
ณ ห้องประชุมอาคารเวียงแก้ว สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
ระหว่างวันที่ 12 – 13 มิถุนายน 2543

ระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน 2543 (วันแรกของการประชุม)

กิจกรรมที่ 1

สัมภาษณ์เบื้องต้น ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนะนำวิทยากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และ นายอำเภอกล่าวต้อนรับ

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง**
2. **เพื่อให้การสร้างกลุ่มแกนระดับตำบลสามารถเป็นผู้ส่งเสริมกระบวนการ**

พัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักการ

วิทยากร นายเอนก เติมอรุณ **หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา สำนักงานพัฒนาชุมชน**
จังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. รับลงทะเบียนผู้เข้าประชุม พร้อมแจกป้ายชื่อ
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. แนะนำคณะวิทยากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
4. นายอำเภอพื้นที่พบปะพูดคุย กล่าว**ต้อนรับผู้เข้าประชุม วิทยากร และ** เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ผลการทำกิจกรรม

1. บรรยากาศในการประชุมมีความเป็นกันเอง
2. ผู้เข้าประชุมกล้าแสดงความคิดเห็น
3. ผู้เข้าประชุมมีความสนใจในกิจกรรมและให้ความร่วมมือ

กิจกรรมที่ 2

เสนอ VDO เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

วัตถุประสงค์

1. **ให้ผู้เข้าประชุมทราบนโยบาย บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**
2. **ทราบถึงกระบวนการในการพัฒนาในแต่ละระดับ**
3. **สำรวจความพร้อมในทักษะกระบวนการ และความพร้อมในการร่วมกันเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง**
4. **เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาที่ดูจาก VDO**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. **ดู VDO เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**
2. **วิทยากรกล่าวเสริมเนื้อหาจากการดู VDO**
3. **แจกแบบสำรวจ ก. และ แบบสำรวจ ข.**

ผลการทำกิจกรรม

สรุปแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ก.

รายการ	ระดับความคิดเห็นและความรู้สึก		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ชุมชนและประเทศเผชิญปัญหาวิกฤติ เราต้องคิดสู้และกอบกู้ร่วมกันเพียงใด	36	12	-
อยากร่วมและช่วยกันเสริมสร้างความเข้มแข็ง ชุมชนในพื้นที่เพียงใด	38	9	1
เข้าใจนโยบาย บทบาท หน้าที่ งานการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพียงใด	12	32	4
เข้าใจและมีทักษะกระบวนการทำเวทีประชาคมเพียงใด	15	29	4
มีเวลาในการทำงานร่วมกันพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนต่อจากวันนี้ไปเพียงใด	19	26	3
รวม	120 = 50%	108 = 45%	12 = 5%

มหาวิทยาลัยนเรศวร Naresuan University พิษณุโลก

จากแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ก. ในด้านของความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เข้าประชุมสรุปได้ว่าผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจนโยบาย หน้าที่งานการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน และมีทักษะกระบวนการทำเวทีประชาคม พร้อมทั้งต้องการให้ความร่วมมือในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 50 และในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 45 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก รวมเป็นร้อยละ 96 (คิดจากระดับมากร้อยละ 50 รวมกับระดับปานกลางร้อยละ 45) แต่ก็ยังมีผู้ไม่ค่อยเข้าใจและไม่ค่อยมีเวลาในการมีส่วนร่วมอยู่อีกร้อยละ 5 จากผู้ตอบแบบสำรวจ 48 คน

สรุปแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ข.

รายการ	ระดับความเข้าใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าใจ
พัฒนาแบบองค์รวม	5	32	8	-
การเรียนรู้ – การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน	11	31	6	-
ศูนย์รวมใจ	4	33	9	-
แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง	6	33	5	-
เวทีประชาคม	6	32	7	-
รวม	30=14.04%	161=70.61%	35=15.35%	-

จากแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ข. ในด้านของความเข้าใจเนื้อหา หลักจากได้รับการประชุมไปบางส่วนแล้ว ผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจในความหมายของการพัฒนาแบบองค์รวม การเรียนรู้และพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ศูนย์รวมใจ แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเวทีประชาคม อยู่ในระดับที่น่าพอใจคิดเป็นร้อยละ 84.65 (คิดจากระดับมากร้อยละ 14.04 รวมกับระดับปานกลาง ร้อยละ 70.61) และยังมีผู้เข้าประชุมที่ยังไม่ค่อยเข้าใจอีกร้อยละ 15.35

กิจกรรมที่ 3

บรรยายพิเศษ เรื่อง "รัฐธรรมนูญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน"

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงบทบาทหน้าที่ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น

3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยากร นายพินัย อนันตพงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

บรรยาย

ผลการทำกิจกรรม

จากการสังเกตและการซักถามพบว่า ผู้เข้าประชุมมีความสนใจและได้รับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา และหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ ในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

กิจกรรมที่ 4

บทบาทหน้าที่ของกลุ่มแกนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบนโยบาย หลักการ บทบาท หน้าที่ และวิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจและพัฒนาแบบองค์รวม และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจความหมายและความสำคัญของการจัดเวทีประชาคม

4. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมร่วมกันเสนอความคิดและความเข้าใจในเนื้อหา

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม

จ.ส.อ. สุนิมิต ชุ่มพงษ์ และ คณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งประกอบด้วย

นางรัชนี รังสิยีรานนท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

นางสาวรุ่งอรุณ มาเนตร

นางสาวธนัชพร วันเพ็ง

นายณสพน พ่วงกระทุ่ม

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
   - กลุ่มข้าราชการ 2 กลุ่ม
   - กลุ่มประชาชน 2 กลุ่ม
2. แจกใบงานที่ 1
3. แต่ละกลุ่มแยกกันทำกิจกรรมตามใบงาน
4. เขียนสรุปใบงานลงแผ่นฟริปชาร์ท
5. นำเสนอต่อกลุ่มใหญ่

ผลการทำกิจกรรม

1. **กลุ่มข้าราชการ** สรุปผลจากการทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1 ได้ดังนี้

   นโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

   (1) ให้คนมีงานทำ

   (2) คนมีรายได้เพิ่ม

   (3) เยาวชนได้รับการศึกษา

   (4) ชุมชนพึ่งพาตนเอง

   (5) ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

   หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

   ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ ตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์

   บทบาทหน้าที่

   (1) ชี้แนะแนวทางการดำเนินงาน

   (2) ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา

   (3) ระดมทรัพยากรและความร่วมมือให้ความสนับสนุนจากภาครัฐและ

เอกชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Pibulsongkram Rajabhat University

การพัฒนาแบบองค์รวม

การพัฒนาโดยทุกกลุ่ม ทั้งภาครัฐ ประชาชน เอกชน องค์กรท้องถิ่น มีการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาของชุมชนร่วมกัน

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ให้ประชาชนตระหนักในปัญหาของตนเอง คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาร่วมกัน

เวทีประชาคม

ให้ทุกกลุ่มองค์กรมาร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และค้นหาปัญหาที่สำคัญและหาแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา

2. **กลุ่มประชาชน** สรุปผลจากการทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1 ได้ดังนี้

นโยบายและหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) เน้นคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(2) ให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

(3) ประชาชนมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ และการตรวจสอบ ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความสุข อยู่ดีกินดี มีการพัฒนา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

บทบาทหน้าที่

(1) ศึกษาชุมชน (คน ทรัพยากรที่มีอยู่ สิ่งแวดล้อม)

(2) ให้ความรู้ ความเข้าใจ คือ การจัดเวทีชาวบ้าน) เวทีประชาคม) อำนวยความสะดวก ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) ติดตามผลการดำเนินงาน

(4) ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ดำเนินการตามที่ได้ร่วมกันคิดให้เป็นไปตามเป้าหมาย

(5) ส่งเสริมให้ประชาชนมีการพึ่งตนเอง การมีส่วนร่วม การขอรับการสนับสนุน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

การพัฒนาแบบองค์รวม

(1) การพัฒนาโดยการสมัครสมานสามัคคีร่วมกันในชุมชน

(2) เป็นการพัฒนาพร้อมกันไปทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการเมือง

(3) เน้นการทำงานร่วมกัน ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(1) ร่วมคิด / ร่วมทำ

(2) ร่วมตัดสินใจ

(3) ร่วมตรวจสอบ

(4) ร่วมรับข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ การบริหารงานของแผ่นดิน

เวทีประชาคม

(1) เป็นเวทีเสนอความคิดเห็นร่วมกัน / ร่วมตัดสินใจ / ร่วมกันทำเพื่อแก้ไขปัญหา

(2) เกิดแผนงานในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

ศูนย์รวมใจ

(1) เป็นสถานที่นัดประชุม (เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน)

(2) ศูนย์ข้อมูล

(3) แผนงาน / โครงการของชุมชน (ที่จะแก้ไขปัญหา)

(4) เป็นศูนย์ประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ

กิจกรรมที่ 5

กระบวนการ / เทคนิค / วิธีการจัดเวที การมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบกระบวนการเทคนิค วิธีการจัดเวที การมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพ

2. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการประชาคมตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินการ

1. บรรยาย
2. แจกเอกสาร

ผลการทำกิจกรรม

จากการซักถาม สังเกต การแสดงความคิดเห็น และการร่วมฝึกปฏิบัติ พบว่าผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เทคนิควิธีการจัดเวทีการมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 6

ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน**
2. **เพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการของตำบล**
3. **เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา**
4. **เพื่อให้รู้ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดเวทีประชาคม**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม จ.ส.อ. สุนิมิต ชุ่มพงษ์ และคณะนักวิชาการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมเป็น 4 กลุ่ม แบบคละ แต่ละกลุ่มรับประเด็นของปัญหากลุ่มละ 2 ประเด็น ตามใบงานที่ 2
2. จัดทำเวทีประชาคมกลุ่มของตนเอง
3. สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขลงบนกระดาษฟลิปชาร์ท
4. นำเสนอต่อที่ประชุม
5. ร่วมกันแสดงความคิดเห็น บทสรุป

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่ม 1 และ 3 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข ได้ตรงกันตามหัวข้อ ดังนี้

n. ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ขาดน้ำทางการเกษตร	- ไม่มีแหล่งน้ำในพื้นที่ - แหล่งน้ำตื้นเขิน	- ขุดลอกคลอง บึง - ปลูกพืชใช้น้ำน้อย (ทำเอง)
2. ขาดทุนหมุนเวียน	- ไม่มีการระดมทุนในหมู่บ้าน	- จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ (ทำร่วม)
3. ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ	- สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	- ฝึกอบรม ทัศนศึกษาดูงาน (ทำร่วม)
4. ปัญหาด้านการตลาด	- ไม่มีตลาดรองรับ	- วางแผนการผลิต (ทำร่วม)
5. คนว่างงาน	- ไม่มีอาชีพเสริม - ขาดเงินทุนประกอบอาชีพ - ขาดความรู้ด้านอาชีพ	- ส่งเสริมด้านอาชีพ (ทำใน) - รวมกลุ่มระดมเงินทุน จัดตั้งกลุ่ม (ทำร่วม)
6. ประชาชนมีรายได้น้อย	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ไม่มีตลาดรองรับ - ขาดอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง - ดำเนินวิถีชีวิตการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม - มีการนำเทคโนโลยีแบบใหม่เข้ามาทดแทน จนเกิดปัญหาต้นทุนสูง	- รวมกลุ่มคนเป้าหมายเพื่อมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางด้านราคา/ตลาด (ทำเอง) - ให้ความรู้และเปลี่ยนแปลงแนวความคิดด้านอาชีพ (ทำร่วม) - ใช้ประเพณีและวัฒนธรรมแบบเก่าเข้าทดแทน (ทำเอง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ Chiangmai Rajabhat University

ข. ด้านสังคม การศึกษา และวัฒนธรรมประเพณี

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ต่างคนต่างอยู่	- เศรษฐกิจ - มีการแข่งขันในทุก ๆ เรื่อง - ค่านิยม	- จัดหางาน / อาชีพเสริม (ทำให้) - จัดอบรม / รณรงค์ด้านวัฒนธรรม / ค่านิยม (ทำร่วม)
2. ครอบครัวแตกแยก	- จากผลพวงเศรษฐกิจของประเทศทำให้เกิดการอพยพแรงงาน - ขาดศีลธรรม ทำให้ขาดจิตสำนึกและความรู้รับผิดชอบที่ดี	- ส่งเสริมการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน (ทำร่วม) - ส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมสำคัญทางศาสนาและจัดกิจกรรมทางครอบครัว (ทำร่วม)
3. ประชาชนขาดจิตศรัทธา	- เบื่อการบริจาค - ขาดความศรัทธาทางศาสนา - เกิดสภาวะเศรษฐกิจถดถอย	- ส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมสำคัญทางศาสนา (ทำร่วม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มที่ 2 และ 4 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ตรงกันตามหัวข้อดังนี้

ก. ด้านการเมืองการปกครอง

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. การซื้อสิทธิขายเสียง 2. ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน 3. การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งมีน้อย 4. จำนวนบัตรเสียมีมาก	- ปัญหาเศรษฐกิจ - ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง - ขาดความรับผิดชอบ - ติดอยู่กับค่านิยม - อิทธิพลของนักการเมืองเข้ามาครอบงำ - ผู้นำชุมชนไม่เป็นกลาง - เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	- ให้ความรู้ความเข้าใจ (ทำให้) - ปลูกจิตสำนักทุก ๆ ฝ่าย (ทำร่วม) - ใช้กฎหมายบังคับ (ทำให้)

ข. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล 2. ขาดรางระบายน้ำ ทำให้น้ำเน่าเสีย 3. ขาดบ่อบำบัดน้ำเสีย 4. ฝุ่นละอองและมลพิษทางเสียง 5. การใช้สารเคมีในการประกอบอาชีพ	1. ไม่มีการคัดแยกขยะ 2. ทิ้งขยะไม่เป็นที่ 3. สถานที่ / ภาชนะที่รองรับมีไม่เพียงพอ 4. คนไม่มีความรับผิดชอบ 5. การขยายตัวของชุมชนอย่างรวดเร็ว 6. ไม่มีการวางแผนในการก่อสร้างสาธารณูปโภค 7. ศัตรูพืชเพิ่มขึ้น	1. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขาภิบาล (ทำให้) 2. ปลูกจิตสำนึก (ทำเอง) 3. จัดหาสถานที่ / ที่รองขยะให้เพียงพอ (ทำร่วม) 4. ใช้กฎหมายบังคับอย่างเข้มงวด (ทำให้) 5. ลดการทำการเกษตรบางส่วน (ทำเอง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
	8. ดินไม่มีคุณภาพ	6. ใช้สมุนไพรแทนสารเคมี (ทำร่วม) 7. ปลูกผักกางมุ้งปลอดสารพิษ (ทำเอง) 8. ปลูกพืชหมุนเวียน (ทำเอง)

กิจกรรมที่ 7

การมอบหมายภารกิจให้กลุ่มแกนจัดทำเวทีประชาคมในพื้นที่ 1 หมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อชี้แจงขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมในวันต่อไป**
2. **เพื่อจัดบุคลากรและมอบหมายหน้าที่**
3. **เพื่อซักซ้อมและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติจริง**
4. **เพื่อให้เกิดการสนทนาซักถามในส่วนที่ไม่เข้าใจ**

วิทยากร อาจารย์น้อย สายคราม และ จ.ส.อ.สุนิมิต ชุ่มพงษ์

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมออกเป็น 4 กลุ่ม **ดังนี้**
   - กลุ่มดำเนินการ 2 กลุ่ม **แยกเป็นกลุ่มหลัก** 1 กลุ่ม **และกลุ่มผู้มีแวว** 1 กลุ่ม
   - กลุ่มผู้**สังเกตการณ์** 2 กลุ่ม
2. แจกใบงานที่ 3 ให้กลุ่มสังเกตการณ์
3. แยกย้ายตามกลุ่มเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันภายในกลุ่ม
4. ทบทวนกระบวนการ เทคนิควิธีการจัดเวทีประชาคมและภารกิจในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

มีการแบ่งกลุ่มมอบหมายงานกันดังนี้

1. กลุ่มดำเนินการ
   - กลุ่มแกนหลัก ประกอบด้วย ต.ปากโทก และ ต.ดอนทอง
   - กลุ่มผู้มีแวว ประกอบด้วย ต.บ้านกร่าง และ ต.วัดจันทร์
2. กลุ่มผู้สังเกตการณ์
   - กลุ่มผู้สังเกตการณ์กลุ่มแกนหลัก ประกอบด้วย ต.มะขามสูง ต.บ้านป่า และ ต.สมอแข
   - กลุ่มผู้สังเกตการณ์กลุ่มผู้มีแวว ประกอบด้วย ต.ท่าโพธิ์ ต.วังน้ำคู้ และ ต.บึงพระ

จากการสังเกตการณ์ผู้เข้าประชุมมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการจัดเวทีประชาคม และพร้อมที่จะดำเนินการจัดเวทีประชาคม

กิจกรรมที่ 8 (วันที่สองของการประชุม)

ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม 1 หมู่บ้าน สถานที่ฝึกปฏิบัติ การจัดเวทีประชาคม คือ ที่ทำการผลิตข้าวซ้อมมือ บ้านไผ่ค่อม หมู่ 3 ต.ปากโทก อ.เมือง จ.พิษณุโลก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชน
3. เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา
4. เพื่อให้รู้ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก และคณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 3 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มชาวบ้านออกเป็น 2 กลุ่ม
2. ให้กลุ่มผู้ดำเนินการ 2 กลุ่ม ที่แบ่งไว้ คือ กลุ่มแกนหลัก และกลุ่มผู้มีแวว ดำเนินการจัดเวทีประชาคมกลุ่มชาวบ้านกลุ่มต่อกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

3. วิทยากรและคณะร่วมสังเกตการณ์ เสริมความรู้ในบางเรื่อง

ผลการทำกิจกรรม

1. จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินงานโดยกลุ่มแกน (ต.ปากโทก และ ต.ดอนทอง) สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

สภาพปัญหา

1. ทำนาขาดทุน
2. ปัญหาน้ำท่วมขัง
3. คนว่างงาน
4. การคมนาคมในหมู่บ้านไม่สะดวก
5. ยุงชุกชุม / ผลผลิต (ผลไม้) ตกต่ำ
6. ไฟฟ้า
7. แมลงวันรบกวน
8. สุขภาพ / ยาเสพติด
9. โรคระบาด
10. ขาดเงินทุนด้านการศึกษา
11. ไม่มีที่ดินทำกิน

จากปัญหาทั้งหมดที่ได้นี้ ได้นำมาจัดทำประชาคมในรูปของปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข ซึ่งได้ยกประเด็นของปัญหาทำนาขาดทุน ปัญหาน้ำท่วมขัง และปัญหาคนว่างงานมาเป็นประเด็นในการทำเวทีประชาคม สรุปได้ดังนี้

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ทำนาขาดทุน	1. ข้าวราคาถูก/พ่อค้าคนกลางกดราคา 2. ปุ๋ย/ยา/น้ำมัน/ค่าจ้างแพง 3. แมลงวันรบกวน	1. ปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นโดย - ตากข้าวเพื่อลดความชื้น (ทำเอง) - สร้างลานตากข้าว (ทำร่วม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
	4. ข้าวมีความชื้นสูง (ไม่มีที่ตาก) 5. ดินไม่ดี 6. ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	- การเก็บเกี่ยวระยะพลับพลึง (ทำเอง) - ทำไร่นาสวนผสม (ทำร่วม) - ปรับเปลี่ยนพันธุ์ตามตลาดต้องการ (ทำร่วม) - ใช้พันธุ์ข้าวต้านทานโรค (ทำร่วม) - รัฐช่วยในการประกันราคาข้าว (ทำให้) - ไข้ตาขั้งกลาง (ทำให้) 2. ปุ๋ยธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี (ทำเอง - รวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต (ทำเอง) - รวมตัวกันเพื่อเอาแรงกัน / การลงแขก (ทำเอง) 3. แปรรูปผลผลิต (ทำร่วม) - ปลูกพืชหมุนเวียน (ทำเอง) - หาตลาดทดแทนใหม่ (ทำร่วม)
2. น้ำท่วมขัง	1. ไม่มีทางระบายน้ำ 2. มีการก่อสร้างถนนปิดทางสาธารณะ 3. มีการขุดคลองไส้ไก่เปลี่ยนทางน้ำ	1. สร้างทางระบายน้ำให้ใหญ่ขึ้น (ทำร่วม) 2. ขอความร่วมมือผ่าน อบต. (ทำเอง) 3. ปรึกษากับเจ้าของที่ที่ปิดทางเดินน้ำ (ทำเอง)

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

3. คนว่างงาน	1. ไม่มีผู้จ้างงาน 2. ไม่มีอาชีพเสริม 3. เลือกงาน / อาชีพ 4. สถานที่ทำงานไกล 5. ค่าแรงต่ำ 6. ไม่มีฝีมือตามมาตรฐาน 7. เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ 8. มีการใช้เส้นสาย	1. ต้องการร้านค้าชุมชน (ทำร่วม) 2. ไปพัฒนาอบรมที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (ทำให้) 3. ไปดูตำแหน่งงานที่กรมแรงงาน (ทำเอง) 4. ให้ความรู้ผ่านหอกระจายข่าว (ทำให้) 5. รวมกลุ่มอาชีพเสริม (ทำร่วม) 6. หาตลาดเหมาะสม (ทำร่วม) 7. อาชีพที่ขาดทุนอย่าทำ (ทำเอง)

2. จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินงานโดยกลุ่มผู้มีแวว (ต.บ้านกร่าง และ ต.วัดจันทร์) สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

สภาพปัญหา (กลุ่มแวว)

1. ขาดกองทุนประกอบอาชีพ (กข. คจ.)
2. ไม่มีอาชีพเสริม
3. ต้นทุนสูง/ผลผลิตต่ำ
4. ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ
5. น้ำประปาไม่สะอาด
6. ปัญหายาเสพติด
7. ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง
8. เศรษฐกิจตกต่ำ
9. ขาดเงินทุนในการศึกษา
10. การสูญหายของขนบธรรมเนียมประเพณี
11. ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง
12. ขาดวัตถุดิบในการผลิต
13. ภัยธรรมชาติ
14. ขาดสารไอโอดีน
15. ขาดไฟฟ้ารายทางประจำหมู่บ้าน
16. ขาดสนามกีฬา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

17. ยุงชุกชุม ก่อให้เกิดปัญหาไข้เลือดออก

จากปัญหาทั้งหมด ได้ยกปัญหาที่สำคัญ 6 ประการ มาทำประชาคม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ขาดกองทุนประกอบอาชีพ (กข. คจ.)	- ขาดเงินทุน รายได้น้อย	- จัดตั้งกองทุน/กลุ่มออมทรัพย์ (ทำร่วม)
2. ไม่มีอาชีพเสริม	- ขาดหน่วยงานสนับสนุน	- ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ทำร่วม)
3. ต้นทุนสูง ผลผลิตต่ำ	- ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ	- จัดฝึกอบรมด้านการประกอบอาชีพ (ทำให้)
4. ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ	- ขาดการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ	- จัดฝึกอบรมด้านการประกอบอาชีพ (ทำให้)
5. น้ำประปาไม่สะอาด	- ระบบกรองน้ำกรองไม่ทัน - แหล่งน้ำขุ่น - บ่อพักไม่เพียงพอ - มีผู้ใช้น้ำจำนวนมาก	- ก่อสร้างบ่อพักน้ำเพิ่มเติม (ทำเอง) - ปรับปรุงและก่อสร้างระบบกรองน้ำเพิ่มเติม (ทำเอง - รณรงค์การใช้น้ำอย่างถูกวิธี / ประหยัด (ทำร่วม)
6. ยาเสพติด	- ไม่มีงานทำ - ไม่ได้เรียนหนังสือ - ขาดความอบอุ่นในครอบครัว - สิ่งแวดล้อมไม่ดี / เพื่อนชักชวน	- ฝึกอาชีพ (ทำให้) - ส่งเสริมให้เล่นกีฬา (ทำเอง) - ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรักษากฎหมายอย่างเคร่งครัด (ทำให้)

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี Rajabhat University

6. ยาเสพติด	- อยากทดลอง	- ให้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงพิษภัยของยาเสพติด (ทำร่วม) - ให้ชุมชนช่วยสอดส่องดูแลและแจ้งข่าวสาร (ทำร่วม)

กิจกรรมที่ 9

สรุปผลการสังเกตการณ์

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของการจัดทำเวทีประชาคม และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเวทีประชาคมในครั้งต่อไป**
2. **เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม และกลุ่มแกนผู้สังเกตการณ์

เวลาที่ใช้ เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. กลุ่มผู้สังเกตการณ์เข้าสังเกตการณ์ตามใบงานที่ 3 ตามกลุ่มที่แบ่งไว้ โดย
   - กลุ่มแกนหลัก สังเกตการณ์โดย ต.มะขามสูง ต.บ้านป่า และ ต.สมอแข
   - กลุ่มผู้มีแวว สังเกตการณ์โดย ต.ทำโพธิ์ ต.วังน้ำคู้ และ ต.บึงพระ
2. สรุปผลการสังเกตการณ์ลงกระดาษฟริปชาร์ท
3. นำเสนอต่อที่ประชุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

กลุ่มสังเกตการณ์ทั้ง 2 กลุ่ม สรุปการสังเกตการณ์ตรงกันดังนี้

หัวข้อ	ข้อดี	ข้อเสีย
1. ขั้นเตรียมการ / แบ่งงาน	- มีการประชุมแบ่งหน้าที่กันก่อนจะดำเนินการ - มีความพร้อม	-
2. สถานที่	- เหมาะสม	-
3. ขั้นตอนการจัดเวทีประชาคม	- มีการแนะนำตัวผู้ดำเนินการ	- ไม่มีการแนะนำสมาชิกของผู้เข้าร่วมประชาคม
4. การสร้างบรรยากาศในการประชาคม	- ผู้ร่วมมีการสนทนากันดี - บรรยากาศเป็นกันเอง	-
5. ประเด็น / เนื้อหา / สาระ	- มีการเสนอปัญหาครอบคลุมทุกด้าน	-
6. ผู้ร่วมเวทีประชาคม - ผู้ดำเนินการ	- มีความตั้งใจดี	- ผู้ดำเนินการไม่มีการตัดบทเมื่อพูดนอกประเด็น - ไม่ชี้แจงวัตถุประสงค์ - ไม่กำหนดกติกา/เวลา ในการเสนอความคิด
- ผู้ช่วย	- มีการจดบันทึกและช่วยกระตุ้นผู้เข้าร่วมให้ออกความคิดเห็นได้ดีพอสมควร	-
- ผู้เข้าร่วม		- ยังไม่ทราบวัตถุประสงค์ที่มาทำประชาคมในครั้งนี้ว่าทำเพื่ออะไรเพื่อใคร - สมาชิกบางคนไม่เสนอความคิดเห็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรมที่ 10

สรุปผลการฝึกปฏิบัติและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อให้ทราบข้อดี – ข้อบกพร่องของการจัดทำประชาคม และดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และเสนอแนะ เพื่อจัดทำเวทีประชาคมในครั้งต่อไป**
2. **เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทัศนคติร่วมกัน**
3. **เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาด**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม และคณะนักวิชาการศึกษา

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิทยากรและคณะ สรุปถึงผลการฝึกปฏิบัติที่ผ่านมา 2 วัน ว่าส่วนใหญ่ดีแล้ว

ผลการทำกิจกรรม

วิทยากรสรุปว่าส่วนใหญ่ดีแล้วแต่ควรเพิ่มเนื้อหาบางส่วน

คำกล่าวสรุปและปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

โดย นางปราณี บำรุงพงศ์ พัฒนาการจังหวัดพิษณุโลก

1. **ต้องสร้างแกนในระดับหมู่บ้าน/สร้างเครือข่าย/แลกเปลี่ยนทัศนคติใหม่ ๆ**
2. ความรับผิดชอบต่อเด็ก/สตรี ควรให้ อปต. รับผิดชอบ
3. การศึกษาปัญหาของหมู่บ้านต้องสอดคล้องกับ**ข้อมูล จปฐ. / กชช. 2 ค.**
4. เลือกหมู่บ้าน/เป้าหมายในการดำเนินงาน**เพื่อสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง**

มหาวิทยาลัยนเรศวร Naresuan University Pibulsongkram Rajabhat University

การประเมินผล

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนนำระดับตำบล

วันที่ 12 – 13 มิ.ย. 2543

ณ ตำบลไผ่ค่อม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 31 คน สรุปได้ดังนี้

1. เพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.9 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.6
2. อายุ ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.8 อายุระหว่าง 36 – 40 คิดเป็นร้อยละ 29.0
3. วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.5
4. ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแกนนำตำบล / หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 51.6 อบต. และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 19.4

ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม สรุปได้ดังนี้คือ

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
1. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพียงใด	3.2	67.7	25.8	3.3
2. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมเพียงใด	6.5	83.9	9.6	-
3. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงใด	12.9	74.2	12.9	-
4. หลังเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้ในเรื่องชุมชนเข้มแข็งการทำเวทีประชาคม การวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเพียงใด	38.7	58.1	3.2	-
5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด	35.5	64.5	-	-

มหาวิทยาลัยนเรศวร Naresuan University Pibulsongkram Rajabhat University

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนของท่านได้มากน้อยเพียงใด	25.8	71.0	-	3.2
7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมเพียงใด	25.8	67.7	-	6.5
8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมเพียงใด	12.9	61.3	22.6	3.2
9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมเพียงใด	22.6	71.0	3.2	3.2
10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้มีมากน้อยเพียงใด	41.9	51.6	3.2	3.3

ภาพรวมสรุปได้ว่า

1. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.7

2. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.9

3. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 74.2

4. หลังเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 58.1

5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 64.5

6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 71.0

7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.7

8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.3

9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมระดับมาก ร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 71.0

10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.6

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าภายในแต่ละตำบลควรทำเวทีประชาคมเกี่ยวกับเรื่อง
   - งานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชน
   - เศรษฐกิจชุมชน แผนพัฒนาประจำปีของ อบต.
   - การประกอบอาชีพ ปัญหาความต้องการของชุมชน การทำเกษตรทฤษฎีใหม่
   - การเมืองการปกครอง สังคม ยาเสพติด
2. เดือนที่สามารถจะทำเวทีประชาคมได้ คือ เดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคม
3. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าประชาชนในตำบลจะมีส่วนร่วมในการทำเวทีประชาคมในระดับมากพอสมควร
4. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าบุคคลที่สามารถจะเป็นแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล คือ
   - ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ปลัด อบต.
   - พัฒนากร เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม.
5. ควรหางบประมาณฝึกอบรมและปฏิบัติให้มากกว่านี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล ครั้งที่ 3

ระหว่างวันที่ 15 – 16 มิถุนายน 2543

ณ ศาลาวัดหน้าพระธาตุนครไทย และ บ้านหนองลาน ตำบลนครไทย

อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล
อ. นครไทย จ.พิษณุโลก
ณ ศาลาวัดหน้าพระธาตุนครไทย
ระหว่างวันที่ 15 – 16 มิถุนายน 2543

วันที่ 15 มิถุนายน 2543 (วันแรกของการประชุม)

กิจกรรมที่ 1

ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนะนำวิทยากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และนายอำเภอนครไทย กล่าวต้อนรับ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง
2. เพื่อให้การสร้างกลุ่มแกนระดับตำบล สามารถเป็นผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักการ

วิทยากร นายเอนก เติมอรุณ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา และ ผู้แทนนายอำเภอนครไทย

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. รับลงทะเบียนผู้เข้าประชุม พร้อมแจกป้ายชื่อ
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. แนะนำคณะวิทยากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
4. ปลัดอาวุโส ผู้แทนนายอำเภอพื้นที่พบปะพูดคุย กล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุม วิทยากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ผลการทำกิจกรรม

1. บรรยากาศในการประชุมมีความเป็นกันเอง
2. ผู้เข้าประชุมกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น
3. ผู้เข้าประชุมมีความสนใจในกิจกรรมและให้ความร่วมมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรมที่ 2

ให้ผู้เข้าร่วมประชุมดู VDO **เรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**

วัตถุประสงค์

1. **ให้ผู้เข้าประชุมทราบ นโยบาย บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**
2. **ทราบถึงกระบวนการในการพัฒนาในแต่ละระดับ**
3. **สำรวจความพร้อมในทักษะกระบวนการ และความพร้อมในการร่วมกันเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง**
4. **เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาที่ดูจาก** VDO

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. **ดู** VDO **เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**
2. **วิทยากรกล่าวเสริมเนื้อหาจากการดู** VDO
3. แจกแบบสำรวจความคาดหวัง ก. และ ข.

ผลการทำกิจกรรม

สรุปแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ก.

รายการ	ระดับความคิดเห็นและความรู้สึก		
	มาก		
ชุมชนและประเทศเผชิญปัญหาวิกฤติ เราต้องคิดสู้และฟื้นฟูร่วมกันเพียงใด	36	4	-
อยากร่วมและช่วยกันเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในพื้นที่เพียงใด	35	5	-
เข้าใจนโยบาย บทบาท หน้าที่ งานการเสริมสร้างเข้มแข็งชุมชนเพียงใด	11	28	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

รายการ	ระดับความคิดเห็นและความรู้สึก		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
เข้าใจและมีทักษะกระบวนการทำเวทีประชาคมเพียงใด	8	28	4
มีเวลาในการทำงานร่วมกันพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนต่อจากวันนี้ไปเพียงใด	15	18	5
รวม	105=53.03%	83=41.92%	10=5.05%

จากแบบสำรวจความคาดหวัง แบบ ก. ในด้านของความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เข้าประชุม สรุปได้ว่าผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจนโยบาย หน้าที่งานการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน และมีทักษะกระบวนการทำเวทีประชาคม พร้อมทั้งต้องการให้ความร่วมมือในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 53.03 และในระดับปานกลางร้อยละ 41.92 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมากรวมเป็นร้อยละ 94.95 (คิดจากระดับมากร้อยละ 53.03 รวมกับระดับปานกลางร้อยละ 41.92) แต่ก็ยังมีผู้ไม่ค่อยมีเวลาในการมีส่วนร่วมอยู่อีกร้อยละ 5.05 จากผู้ตอบแบบสำรวจ 40 คน

สรุปแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ข.

รายงาน	ระดับความเข้าใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าใจ
พัฒนาแบบองค์รวม	9	29	6	-
การเรียนรู้ – การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน	11	32	1	-
ศูนย์รวมใจ	6	25	12	-
แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง	7	25	11	-
เวทีประชาคม	12	23	7	1
รวม	45 =20.74%	134 =61.75%	37 =17.05%	1 =0.46%

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

จากแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ข. ในด้านของความเข้าใจในเนื้อหา หลังจากได้รับการประชุมไปบางส่วนแล้ว ผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจในความหมายของการพัฒนาแบบองค์รวมการเรียนรู้และพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ศูนย์รวมใจ แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเวทีประชาคม อยู่ในระดับที่น่าพอใจคิดเป็นร้อยละ 82.49 (คิดจากระดับมากร้อยละ 20.74 รวมกับระดับปานกลาง ร้อยละ 61.75) และยังมีผู้เข้าประชุมที่ยังไม่ค่อยเข้าใจอีกร้อยละ 17.51 (คิดจากระดับน้อยร้อยละ 17.05 รวมกับระดับไม่เข้าใจร้อยละ 0.46)

กิจกรรมที่ 3

บรรยายพิเศษ เรื่อง "รัฐธรรมนูญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงบทบาทหน้าที่ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยากร นายพินัย อนันตพงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

การบรรยาย

ผลการทำกิจกรรม

จากการสังเกตและการซักถามพบว่า ผู้เข้าประชุมมีความสนใจและได้รับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา และหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรมที่ 4

บทบาทหน้าที่ของกลุ่มแกน ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบนโยบาย หลักการบทบาทหน้าที่และวิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**
2. **เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจและพัฒนาแบบองค์รวม และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**
3. **เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจความหมายและความสำคัญของการจัดเวทีประชาคม**
4. **เพื่อให้ผู้เข้าประชุมร่วมกันเสนอความคิดและความเข้าใจในเนื้อหา**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม จ.ส.อ.สุนิมิต ชุมพงษ์ และคณะนักวิชาการศึกษา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
นางรัชนี รังสียีรานนท์
นางสาวรุ่งอรุณ มาเนตร
นางสาวธนัชพร วันเพ็ง
นายณสพน พ่วงกระทุ่ม

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แจกใบงานที่ 1
2. ร่วมกันสรุปความคิดเห็น
3. นำเสนอบนแผ่นฟลิปชาร์ท

ผลการทำกิจกรรม

จากการทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1

นโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) ให้ประชาชนร่วมคิด
(2) ให้ประชาชนร่วมทำ
(3) ให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ
(4) ให้ประชาชนร่วมตรวจสอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

(5) ให้ประชาชนร่วมรับผลประโยชน์

(6) ให้ประชาชนร่วมกันแก้ไขปัญหา

หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้พึ่งตนเองได้

(2) แก้ไขปัญหาของชุมชนโดยชุมชน

(3) รวมพลังชุมชนในการคิดและทำ

(4) จัดตั้งกลุ่มอาชีพ

(5) เรียนรู้ร่วมกัน

(6) การกระจายอำนาจ

(7) ยึดชุมชนเป็นเอกลักษณ์

บทบาทหน้าที่

(1) สนับสนุนองค์กร

(2) กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

(3) สนับสนุนการติดตามประเมินผล การดำเนินการระดับหมู่บ้านและตำบล

การพัฒนาแบบองค์รวม

การร่วมกันคิด ร่วมทำทุก ๆ ด้าน ทุกฝ่ายทุกคนและบูรณาการพัฒนาเข้าด้วยกัน ในทุก ๆ ด้าน

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ร่วมกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

เวทีประชาคม

เป็นการรวบรวมความคิดของแต่ละกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นด้วยตัวเอง

กิจกรรมที่ 5

กระบวนการ / เทคนิค / วิธีการจัดเวทีการมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบกระบวนการเทคนิค วิธีการจัดเวทีการมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

2. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการประชาคมตำบล

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการ

1. บรรยาย
2. แจกเอกสาร

ผลการทำกิจกรรม

จากการซักถาม สังเกต การแสดงความคิดเห็น และการร่วมฝึกปฏิบัติ พบว่าผู้เข้าร่วมประชุมความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เทคนิควิธีการจัดเวที การมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 6

ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของตำบล
3. เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา
4. เพื่อให้รู้ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม จ.ส.อ. สุนิมิต ชุ่มพงษ์ และคณะนักวิชาการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมเป็น 4 กลุ่มแบบคละ และแต่ละกลุ่มจับประเด็นของปัญหา กลุ่มละ 2 ประเด็น ตามใบงานที่ 2
2. จัดทำเวทีประชาคมกลุ่มของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

3. สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขลงบนกระดาษฟลิปชาร์ท
4. นำเสนอต่อกลุ่มใหญ่
5. ร่วมกันแสดงความคิดเห็น บทสรุป

ผลการทำกิจกรรม

จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มแกนกลุ่มที่ 1 และ 2 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ตามหัวข้อได้ดังนี้

ก. **ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ**

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

(1) ผลผลิตและราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
(2) ประชาชนมีรายได้น้อย ว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว
(3) ขาดแหล่งเงินทุน
(4) ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต

จากปัญหาเหล่านี้ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ ผลผลิตและราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ มาสรุปหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

สาเหตุ

(1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
(2) โรคและแมลงระบาด
(3) ขาดพันธุ์พืชที่ดี
(4) ฝนทิ้งช่วง
(5) สินค้าผลิตมากเกินความต้องการของตลาด
(6) พ่อค้าคนกลางกดราคา ไม่มีอำนาจต่อรองราคา
(7) ผลิตสินค้าไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ไม่ได้มาตรฐาน ขาดคุณภาพ
(8) ต้นทุนสูง

แนวทางแก้ไข

(1) ปรับปรุงบำรุงดิน
(2) อบรมให้มีความรู้
(3) ส่งเสริมพันธุ์ดีและคัดพันธุ์
(4) ปรับระบบการปลูกพืช

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

(5) ลดพื้นที่ในการผลิต ปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพ

(6) ผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด

(7) หาตลาดรองรับ ขยายตลาดให้กว้างขึ้น

(8) ลดต้นทุนการผลิต

(9) รวมกลุ่มกันซื้อ-ขาย เพื่อเสริมสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง

ข. ด้านสังคม การศึกษา และวัฒนธรรมประเพณี

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) ยาเสพติด

(2) การว่างงาน

(3) ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(4) เด็กขาดทุนการศึกษา

(5) โรคเอดส์แพร่ระบาด

(6) พระบางรูปไม่ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม

(7) ประเพณีลงแขกถูกละเลย

จากปัญหาเหล่านี้ ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ ปัญหายาเสพติด มาสรุปหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

สาเหตุ

(1) มีแหล่งผลิตและจำหน่ายมาก หาซื้อได้ง่าย

(2) อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง อยากรวย

(3) ขาดความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว

(4) ขาดการปราบปรามอย่างจริงจัง

(5) เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการซื้อ-ขาย

แนวทางแก้ไข

(1) แจ้งเบาะแส แหล่งผลิต และจำหน่าย พร้อมปราบปรามอย่างจริงจัง

(2) รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด

(3) สร้างความอบอุ่นในครอบครัว ร่วมกันทำกิจกรรมในครอบครัว

(4) ลงโทษเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปมีส่วนรู้เห็น หรือซื้อขายอย่างเด็ดขาดและรุนแรง

(5) จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Phibulsongkhram Rajabhat University

จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มแกนกลุ่มที่ 3 และ 4 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ตามหัวข้อได้ดังนี้

ค. ด้านการเมืองการปกครอง

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) ประชาชนไปใช้สิทธิ์น้อย

(2) การซื้อสิทธิ์ขายเสียง

(3) ปัญหาบัตรเสีย

(4) ปัญหาการใช้อิทธิพลมืด

(5) ทำผิดกฎหมายเลือกตั้งซ้ำ ๆ ซาก ๆ

จากปัญหาเหล่านี้ ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ ประชาชนไปใช้สิทธิ์น้อย มาสรุปหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ดังนี้

สาเหตุ

(1) ทำงานต่างจังหวัด

(2) ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายระบบการเลือกตั้ง

(3) ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายบุคคลที่เป็นนักการเมือง

(4) ขาดการประชาสัมพันธ์

แนวทางแก้ไข

(1) ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการเลือกตั้ง

(2) ให้ความรู้เรื่องระบบการเลือกตั้งแก่ประชาชน

(3) ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการเดินทางไปเลือกตั้ง

ง. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) ป่าไม้ถูกทำลาย

(2) น้ำดื่มไม่สะอาด ไม่ได้มาตรฐาน

(3) ไม่มีการกำจัดขยะให้ถูกวิธี

(4) มลพิษทางอากาศ สารพิษตกค้างทางการเกษตร

(5) ระบบนิเวศถูกทำลาย

จากปัญหาเหล่านี้ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ ป่าไม้ถูกทำลาย มาสรุปหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี Phibulsongkram Rajabhat University

สาเหตุ

(1) การลักลอบตัดไม้

(2) เกิดการทำไร่เลื่อนลอยโดยผู้มีอิทธิพล

(3) ความยากจน ไม่มีอาชีพเสริม

(4) เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยและรู้เห็นเป็นใจกับนายทุน

(5) กฎหมายลงโทษไม่รุนแรงเด็ดขาด

แนวทางแก้ไข

(1) สร้างจิตสำนึก

(2) ปลูกป่าทดแทน

(3) มีบทลงโทษที่รุนแรงและเด็ดขาดขึ้น

(4) รณรงค์ให้ประชาชนรู้คุณค่าและประโยชน์ของป่าไม้

(5) สร้างอาชีพเสริมให้ประชาชน

(6) เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

กิจกรม ที่ 7

การมอบผา ย ภารกิจให้กลุ่มแกนจัดทำเวที ประชาคมในพื้นที่ 1 หมู่บ้าน

วัต ถุประ สงค์

1. เพื่อแข็ง นั้นต นในการดำเนินกิจกรรมในวันต่อไป
2. เพื่อดบุคคาร และมอ หมายหน้าที่
3. เพื่อกข้อ และ เตรียมความพร้อมในการปฏิบัติจริง
4. เพื่ ให้เกิด ารส นทนา ถามในส่วนที่ไม่ เข้าใจ

วิท ยา ล อา ารย์ ลา ยคราม อักวิชาการพัฒนาชุ นจังหวัดพิษณุโลก และคณะ

นักวิชา จถ าบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
   - กลุ่มดำเนินการ 2 กลุ่ม แยกเป็น กลุ่มแกนหลัก 1 กลุ่ม และกลุ่มผู้มีแวว 1 กลุ่ม
   - กลุ่มผู้สังเกตการณ์ 2 กลุ่ม
2. แจกใบงานที่ 3 ให้กลุ่มสังเกตการณ์
3. แยกย้ายตามกลุ่มเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันภายในกลุ่ม
4. ทบทวนกระบวนการ เทคนิควิธีการจัดเวทีประชาคมและภารกิจในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

ผลการทำกิจกรรม

ผู้เข้าประชุมมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการจัดเวทีประชาคม และพร้อมที่จะดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วันที่ 16 มิถุนายน 2543 (วันที่สองของการประชุม)

กิจกรรมที่ 8

ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม 1 หมู่บ้าน สถานที่ที่ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม คือ บ้านหนองลาน ต.นครไทย อ.นครไทย จ.พิษณุโลก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. เพื่อค้นหา ปัญหาและความต้องการของชุมชน
3. เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา
4. เพื่อให้รู้ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก และคณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 3 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มชาวบ้านออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 33 คน
2. ให้กลุ่มผู้ดำเนินการ 2 กลุ่ม ที่แบ่งไว้คือกลุ่มแกนหลักและกลุ่มผู้มีแววดำเนินจัดเวทีประชาคมกลุ่มชาวบ้านกลุ่มต่อกลุ่ม
3. วิทยากรและคณะร่วมสังเกตการณ์และเสริมความรู้ในบางเรื่อง

ผลการจัดกิจกรรม

1. จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินการโดยกลุ่มแกน (ต.นครไทย ต.บ้านแยง และ ต.ห้วยเฮี้ย) สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

สภาพปัญหา (กลุ่มแกน)

(1) มีค่าใช้จ่ายสูงต้นทุนการผลิตสูง
(2) ไฟฟ้าและแสงสว่างในที่สาธารณะไม่เพียงพอ
(3) มีเครื่องอุปโภคบริโภคมาก ค่าใช้จ่ายก็มากด้วย
(4) ทำนาขาดทุน ศัตรูพืชมาก
(5) ค่าแรงต่ำคนว่างงาน
(6) ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่มีตลาดรองรับ
(7) ปัญหายาเสพติดแพร่ระบาด
(8) สิ่งแวดล้อม เช่น ขยะสิ่งปฏิกูล ป่าไม้ถูกทำลาย
(9) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
(10) ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร
(11) น้ำอุปโภคบริโภคไม่สะอาด และไม่เพียงพอ
(12) เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก
(13) ไม่มีคลองส่งน้ำ
(14) ขาดการรวมกลุ่ม ไม่มีกลุ่มอาชีพ ขาดความสามัคคี
(15) ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ
(16) ค่าใช้จ่ายในการเรียนสูง ขาดเงินทุนทางการศึกษา
(17) โรคระบาด เช่น โรคไข้เลือดออก ท้องร่วง โรคพิษสุนัขบ้า
(18) ปัญหาความยากจน หนี้สินมาก รายได้น้อย
(19) ขาดการส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสม
(20) สินค้าแพง เช่น ก๊าซหุงต้ม น้ำมัน เชื้อเพลิง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

(21) การซื้อสิทธิขายเสียง

(22) ประชาชนเห็นแก่ตัวไม่เห็นประโยชน์ส่วนรวม

(23) ไม่มีที่ดินทำกิน ขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

(24) รับรู้ข่าวสารทางราชการช้า

(25) ขาดเครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์สาธารณะ

(26) บัตรประกันสุขภาพมีไม่เพียงพอ

จากปัญหาทั้งหมดที่ได้นี้ ได้นำมาจัดทำประชาคมในรูปของปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข ซึ่งได้ยกประเด็นของปัญหายาเสพติดมาเป็นประเด็นในการทำเวทีประชาคม สรุปได้ดังนี้

สาเหตุ

(1) อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง อยากรวยทางลัด

(2) การถูกชักจูง หลงผิด เพื่อนฝูงชักนำ หลอกลวง

(3) ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว พ่อแม่ไม่เข้าใจไม่มีเวลาดูแล

(4) หาซื้อได้ง่าย มีแหล่งขายและผลิตในหมู่บ้าน

(5) เจ้าหน้าที่ไม่ลอดส่องดูแลอย่างจริงจัง

(6) เจ้าหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้ขาย

(7) พ่อแม่ตามใจลูก ให้เงินไปใช้จ่ายมาก

(8) ค่านิยมของวัยรุ่นที่อยากเท่ห์

แนวทางแก้ไข

(1) อบรมถึงพิษภัยของยาบ้า (ชาวบ้านทำ)

(2) ให้เจ้าหน้าที่ช่วยลอดส่องดูแลและเอาผิดอย่างจริงจัง และมีบทลงโทษอย่างหนัก (รัฐบาลทำ)

(3) สร้างความอบอุ่นของครอบครัว รับฟังความคิดเห็นของบุคคลในครอบครัว (ชาวบ้านทำ)

(4) ชาวบ้านช่วยกันลอดส่องดูแลและชี้เบาะแส (ชาวบ้านทำ)

(5) อย่าตามใจลูก ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน (ชาวบ้านทำ)

(6) รณรงค์ต่อต้านยาเสพติด จัดแข่งกีฬาต่อต้านยาเสพติด (รัฐและชาวบ้านช่วยกันทำ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

2. จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินงานโดยกลุ่มผู้มีแวว (ต.ยางโกลน ต.นาบัว และ ต.นครชุม) สรุปปัญหา สาเหตุ และ แนวทางแก้ไขได้ดังนี้

สภาพปัญหา (กลุ่มแวว)

(1) ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

(2) น้ำกินน้ำใช้ไม่เพียงพอ ไม่สะอาด

(3) การว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว

(4) ราคาผลผลิตตกต่ำ

(5) ยาเสพติด การลักรโมย

(6) ไฟสาธารณะและแสงสว่างในชุมชนไม่เพียงพอ

(7) เด็กก่อนเกณฑ์ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตามวัย

(8) ปัจจัยในการผลิตมีราคาสูงขาดแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ

(9) โรคติดต่อโดยเฉพาะจากยุงลาย และยุงรำคาญ

(10) สัตว์เลี้ยงเกิดโรคระบาด

(11) ผู้สูงอายุขาดการดูแล ปัญหาสุขภาพจิต

(12) มลพิษ (ขี้หมู) และขยะมูลฝอย

จากปัญหาทั้งหมด ได้ยกปัญหาที่สำคัญ 3 ปัญหา คือ **ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร น้ำกินน้ำใช้ไม่เพียงพอไม่สะอาด และการว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว** มาทำประชาคม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ	- สร้างอ่างเก็บน้ำ กั้นลำห้วยสะพุง (น้ำซ้อน) - ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำกั้นห้วยโป่ง - ซ่อมประตูน้ำนาเขาน้อย
2. น้ำกินน้ำใช้ไม่เพียงพอ ไม่สะอาด	ไม่มีถังเก็บกักและกรองน้ำ	- สร้างถังเก็บกักและกรองน้ำ
3. การว่างงาน	ไม่มีอาชีพเสริม	- จัดตั้งกลุ่มอาชีพตามความเหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร Kamphaeng Phet Rajabhat University

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
		- ฝึกอบรมความรู้ด้านทักษะอาชีพ - ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการบริหารทุนและการตลาด

กิจกรรมที่ 9

สรุปผลการสังเกตการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของการจัดทำเวทีประชาคม และดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเวทีประชาคมในครั้งต่อไป
2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน

วิทยากร จ.ส.อ. สุนิมิต ชุ่มพงษ์ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 5 และกลุ่มแกนสังเกตการณ์

เวลาที่ใช้ เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. กลุ่มสังเกตการณ์เข้าสังเกตการณ์ตามใบงานที่ 3 ตามกลุ่มที่แบ่งไว้ โดย
   - กลุ่มแกนหลัก สังเกตการณ์โดย ต.หนองกระท้าว ต.เนินเพิ่ม และ ต.บ่อโพธิ์
   - กลุ่มผู้นำชาว สังเกตการณ์โดย ต.น้ำกุ่ม และ ต.บ้านพร้าว
2. สรุปผลการสังเกตการณ์ลงกระดาษฟลิปชาร์ท
3. นำเสนอต่อกลุ่มใหญ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

กลุ่มสังเกตการณ์ทั้ง 2 กลุ่ม สรุปการสังเกตการณ์ตรงกันดังนี้

หัวข้อ	ข้อดี	ข้อเสีย
1.1 ขั้นเตรียมการ	-	- อุปกรณ์ไม่พร้อม - แบ่งงานไม่ชัดเจน
1.2 สถานที่	-	- ไม่เหมาะสม
1.3 ขั้นตอนการจัดเวที	- เหมาะสม	-
1.4 การสร้างบรรยากาศ	- ภาษาถิ่นเป็นกันเอง	- ใช้คำพูดไม่เหมาะสม - การแนะนำตัว - ไม่มีความเป็นกันเอง
1.5 เนื้อหาสาระ	- ระดมปัญหาได้มาก	- มีการจัดกลุ่มปัญหา - สรุปประเด็นปัญหาไม่ชัดเจน
1.6 ผู้ร่วมเวทีประชาคม - ผู้ดำเนินการ - ผู้ช่วย ผู้เข้าร่วม	- เป็นกันเอง - - ให้ความสนใจดี	- ชี้นำปัญหามากเกินไป - ไม่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ชี้นำ - ทำเอง - ไม่กล้าแสดงออก - ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 10

สรุปผลการฝึกปฏิบัติและข้อเสนอแนะ

จัดกิจประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อดี - ข้อบกพร่องของการจัดทำประชาคม และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและเสนอแนะ เพื่อจัดทำเวทีประชาคมในครั้งต่อไป
2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทัศนคติร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา Songkhla Rajabhat University

3. เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาด

วิทยากร จ.ส.อ.สุนิมิต ชุ่มพงษ์ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 5 นายเอนก เติมอรุณ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก และคณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิทยากรและคณะ สรุปถึงผลการฝึกปฏิบัติที่ผ่านมา 2 วัน ว่าส่วนใหญ่ดีแล้วและควรเพิ่มเนื้อหาส่วนไหน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

ผลของการทำกิจกรรม

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

1. ให้ใช้คำถามมากกว่าคำอธิบาย
2. ให้ประชาชนพูดมาก ๆ ผู้ดำเนินการพูดน้อยๆ

เพื่อที่จะได้ปัญหาที่เป็นข้อเท็จจริงสำหรับตำบล/หมู่บ้าน เพื่อเป้าหมายในการรวมกลุ่มกัน เพื่อเป็นการทำแผนที่ยืนยาวในการพัฒนาตำบลต่อไป

อบต. เป็นตัวนำความคิดเสนอความคิด เพื่อให้ชุมชนได้เข้ามาส่วนร่วมในการจัดเวทีประชาคมระดับตำบล เพื่อประโยชน์สาธารณะ

สำกล่าวสรุปและปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

โดย นางปราณี บำรุงพงศ์ พัฒนาการจังหวัดพิษณุโลก

ผู้ดำเนินการต้องดึงดูดความสนใจ การสร้างบรรยากาศในการทำเวที ดึงให้เข้าประเด็น โดยใช้เทคนิคในการเข้าประเด็น การให้คำถาม – โยนคำถาม เท่าเทียมกันด้านความคิด ศึกษาชุมชนในแง่ต่าง ๆ โดยเน้นปัญหา จปฐ. และ กชช. 2 ค.

- การทำประชาคมในหมู่บ้านต้องมีเป้าหมาย กำหนดการ และกำหนดพื้นที่เป้าหมาย
- การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน / กลุ่ม / องค์กรผู้นำ เป็นจุดเริ่มของประชาคม
- การทำเวทีประชาคมอย่างต่อเนื่องโดยมีเครือข่ายในตำบล / หมู่บ้าน
- การสร้างเครือข่ายของประชาคมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันพร้อมกับสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

การประเมินผล
การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนนำระดับตำบล
วันที่ 15 – 16 มิ.ย. 2543
ณ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 31 คน สรุปได้ดังนี้คือ

1. **เพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.8 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 45.2**

2. อายุ ส่วนใหญ่อายุมากกว่า **40 ปี** คิดเป็นร้อยละ 51.6 อายุระหว่าง **31** – 35 คิดเป็นร้อยละ 22.6

3. **วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี** คิดเป็นร้อยละ 41.9 **มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 19.4**

4. **ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแกนนำตำบล / หมู่บ้าน** คิดเป็นร้อยละ 41.9 **OUR. และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.6**

ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม สรุปได้ดังนี้คือ

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
1. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพียงใด	9.7	48.4	35.5	6.4
2. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมเพียงใด	9.7	54.8	29.0	6.5
3. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงใด	9.7	67.7	22.6	-
4. หลังเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้ในเรื่องชุมชนเข้มแข็งการทำเวทีประชาคม การวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเพียงใด	29.0	67.7	3.2	0.1

มหาวิทยาลัยนเรศวร Naresuan University Pitsanulok

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด	29.0	67.7	3.2	0.1
6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนของท่านได้มากน้อยเพียงใด	22.6	71.0	6.4	-
7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมเพียงใด	16.1	80.6	3.2	0.1
8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมเพียงใด	16.1	54.8	22.6	6.5
9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมเพียงใด	-	64.5	35.5	-
10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้มีมากน้อยเพียงใด	29.0	71.0	-	-

ภาพรวมสรุปได้ว่า

1. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.4

2. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54.8

3. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.7

4. หลังเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.7

5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.7

6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 71.0

7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80.6

8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54.8

9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ คิดเป็น 64.5

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 71.0

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าภายในแต่ละตำบลควรทำเวทีประชาคมเกี่ยวกับเรื่อง
   - งานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชน
   - การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ การจัดตั้งกลุ่มแกนนำ
   - การประกอบอาชีพ ปัญหาความต้องการของชุมชน การทำเกษตรทฤษฎีใหม่
   - การเมืองการปกครอง สังคม ยาเสพติด
2. เดือนที่สามารถจะทำเวทีประชาคมได้ คือ เดือนมิถุนายน – เดือนสิงหาคม
3. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าประชาชนในตำบลจะมีส่วนร่วมในการทำเวทีประชาคมในระดับมาก
4. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าบุคคลที่สามารถจะเป็นแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล คือ
   - ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ปลัด อบต.
   - พัฒนากร เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล ครั้งที่ 4

ระหว่างวันที่ 15 – 16 มิถุนายน 2543

ณ หอประชุมอำเภอเนินมะปราง และ วัดผารังหมี ตำบลไทรย้อย

อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล
อ. เนินมะปราง จ.พิษณุโลก
ณ หอประชุมอำเภอเนินมะปราง
ระหว่างวันที่ 22 – 23 มิถุนายน 2543

วันที่ 22 มิถุนายน 2543 (วันแรกของการประชุม)

กิจกรรมที่ 1

สัมภาษณ์เบื้องต้น ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนะนำวิทยากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และนายอำเภอกล่าวต้อนรับ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง
2. เพื่อให้การสร้างกลุ่มแกนระดับตำบล สามารถเป็นผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักการ

วิทยากร นายเอนก เติมอรุณ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา และ นายชวลิต สรรคพงษ์ พัฒนาการอำเภอเนินมะปราง

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. รับลงทะเบียนผู้เข้าประชุม พร้อมแจกป้ายชื่อ
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. แนะนำคณะวิทยากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
4. พัฒนาการอำเภอพื้นที่พบปะพูดคุย กล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุม วิทยากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ผลการทำกิจกรรม

นายเอนก เติมอรุณ และนายชวลิต สรรคพงษ์ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการประชุม โดยการส่งกลุ่มแกนมาเข้ารับการประชุมเพื่อให้ได้ความรู้ กระบวนการ และเทคนิคการจัดเวทีประชาคม และทำการขยายผลต่อไปในชุมชนของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ว่าที่ร้อยตรีปรีชา โสติถาวร นายอำเภอเนินมะปราง พบผู้เข้าประชุม โดยมีใจความสำคัญคือเน้นให้ราษฎรเกิดการรวมกลุ่ม เพื่อแก้ไขแนวทางในการพัฒนาตำบลให้ดีขึ้น

บรรยากาศในการทำกิจกรรม

1. บรรยากาศในการประชุมมีความเป็นกันเอง
2. ผู้เข้าประชุมกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น
3. ผู้เข้าประชุมมีความสนใจในกิจกรรมและให้ความร่วมมือ

กิจกรรมที่ 2

ให้ผู้เข้าร่วมประชุมดู VDO เรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. **ให้ผู้เข้าประชุมทราบ นโยบาย บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**
2. **ทราบถึงกระบวนการในการพัฒนาในแต่ละระดับ**
3. **สำรวจความพร้อมในศักยะกระบวนการ และความพร้อมในการร่วมกันเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง**
4. **เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาที่ดูจาก VDO**

วิทยากร จ.ส.อ.สุนิมิต ชุมพงษ์ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 5 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ดู VDO เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. วิทยากรกล่าวเสริมเนื้อหาจากการดู VDO
3. แจกแบบสำรวจความคาดหวัง ก. และ ข.

ผลการทำกิจกรรม

ในภาวะวิกฤตเช่นนี้ ชุมชนจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารชุมชนให้ดีขึ้น เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนโดยปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ การเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพื่อให้ชุมชนดีขึ้นชุมชนจะต้องสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีการรวมกลุ่มระหว่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ชุมชนกับองค์กรในชุมชน และมีการประสานทรัพยากรความรู้ให้เป็นแบบองค์รวม โดยประสานงานจากส่วนล่างสู่บนและบนสู่ล่าง และแบ่งพื้นที่เขตในการรับผิดชอบ โดยการควบคุมของคุณหญิงสุพัตรา ซึ่งเป็นผู้ประสานงานในองค์กรชุมชนและต่างประเทศ โดยได้รับความร่วมมือจากพัฒนาชุมชน สถาบัน กรมการปกครอง โดยมีเจ้าหน้าที่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดในการทำงาน โดยจะมีแกนนำตำบลในการ อบรม 5-7 คน มี อบต.เป็นแกนหลัก โดย อบต.และสภาตำบลเป็นคนพิจารณาแผนในการดำเนินการ แกนนำหมู่บ้านจะเป็นผู้ประสานงาน ในระดับหมู่บ้านในการพัฒนาและจัดทำแผนพัฒนาตำบล อบต. จะเป็นศูนย์รวมใจโดยเป็นศูนย์รวมใหญ่ในการพัฒนาตำบล เน้นการบูรณาการพัฒนาจังหวัดโดยให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างจริงจัง โดยการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

บรรยากาศในการทำกิจกรรม

จากการสังเกตการณ์ผู้เข้าประชุมมีความสนใจเนื้อหาใน VDO มากและมีการจดบันทึกเนื้อหาใน VDO ด้วย

กิจกรรมที่ 3

บรรยายพิเศษ เรื่อง "รัฐธรรมนูญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงบทบาทหน้าที่ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยากร นายพินัย ดนันตพงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 1.50 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. บรรยาย
2. แจกแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ก. และ ข.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

จากการสังเกตและการซักถามพบว่า ผู้เข้าประชุมมีความสนใจและได้รับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา และหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

สรุปแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ก.

รายการ	ระดับความคิดเห็นและความรู้สึก		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ชุมชนและประเทศเผชิญปัญหาวิกฤติ เราต้องคิดสู้และกอบกู้ร่วมกันเพียงใด	20	8	3
อยากร่วมและช่วยกันเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในพื้นที่เพียงใด	24	9	-
เข้าใจนโยบาย บทบาท หน้าที่ งานการเสริมสร้างเข้มแข็งชุมชนเพียงใด	12	18	3
เข้าใจและมีทักษะกระบวนการทำเวทีประชาคมเพียงใด	10	18	1
มีเวลาในการทำงานร่วมกันพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนต่อจากวันนี้ไปเพียงใด	7	22	7
รวม	73= 44.24%	76= 46.06%	16= 9.70%

จากแบบสำรวจความคาดหวัง แบบ ก. ในด้านของความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เข้าประชุม สรุปได้ว่าผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจนโยบาย หน้าที่งานการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน และมีทักษะกระบวนการทำเวทีประชาคม พร้อมทั้งต้องการให้ความร่วมมือในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 44.24 และในระดับปานกลางร้อยละ 46.06 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมากรวมเป็นร้อยละ 90.30 (คิดจากระดับมากร้อยละ 44.24 รวมกับระดับปานกลางร้อยละ 46.06) แต่ก็ยังมีผู้ไม่ค่อยเข้าใจและไม่ค่อยมีเวลาในการมีส่วนร่วมอยู่อีกร้อยละ 9.70 จากผู้ตอบแบบสำรวจ 33 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี Phetchaburi Rajabhat University

สรุปแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ข.

รายงาน	ระดับความเข้าใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าใจ
พัฒนาแบบองค์รวม	7	22	2	1
การเรียนรู้ – การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน	10	19	4	-
ศูนย์รวมใจ	4	22	5	1
แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง	8	20	5	-
เวทีประชาคม	13	19	1	-
รวม	42 =25.77%	102 =62.58%	17 =10.43%	2 =1.22%

จากแบบสำรวจความคาดหวังแบบ ข. ในด้านของความเข้าใจในเนื้อหา หลังจากได้รับการประชุมไปบางส่วนแล้ว ผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจในความหมายของการพัฒนาแบบองค์รวมการเรียนรู้และพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ศูนย์รวมใจ แผนและผลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเวทีประชาคม อยู่ในระดับที่น่าพอใจคิดเป็นร้อยละ 88.35 (คิดจากระดับมากร้อยละ 25.77 รวมกับระดับปานกลาง ร้อยละ 62.58) และยังมีผู้เข้าประชุมที่ยังไม่ค่อยเข้าใจอีกร้อยละ 11.65 (คิดจากระดับน้อยร้อยละ 10.03 รวมกับระดับไม่เข้าใจร้อยละ 1.22)

กิจกรรมที่ 4

บทบาทหน้าที่ของกลุ่มแกนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบนโยบาย หลักการบทบาทหน้าที่และวิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจและพัฒนาแบบองค์รวม และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจความหมายและความสำคัญของการจัดเวทีประชาคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

4. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมร่วมกันเสนอความคิดและความเข้าใจในเนื้อหา

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม จ.ส.อ.สุนิมิต ชุ่มพงษ์ และคณะนักวิชาการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งประกอบด้วย

นางรัชนี รังสียีรานนท์

นางสาวรุ่งอรุณ มาเนตร

นางสาวธนัชพร วันเพ็ง

นายณสพน พ่วงกระทุ่ม

เวลาที่ใช้ 1.40 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการนับ 1,2 และ 3 แล้วรวมกลุ่มตามเลขที่นับ
2. แจกใบงานที่ 1
3. ร่วมกันสรุปความคิดเห็น
4. นำเสนอบนแผ่นฟลิปชาร์ทต่อกลุ่มใหญ่

ผลการทำกิจกรรม

จากการทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1 สรุปได้ดังนี้

นโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) ให้ประชาชนร่วมในการคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ

(2) ให้ประชาชนร่วมตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง

(3) เปลี่ยนแนวคิดจากการคิดแล้วสั่ง ให้เป็นความต้องการของประชาชน

(4) นโยบายการกระจายอำนาย

หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) ให้ความสำคัญกับคนมากกว่าตัวเลข

(2) ปรับเปลี่ยนแนวคิดของประชาชนจากการพึ่งพาเป็นการพึ่งตนเองให้มากขึ้น

(3) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

(4) เปลี่ยนแนวคิดของภาครัฐจากการสั่งการให้เป็นการประสานงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

(5) ส่งเสริมกลุ่มให้เกิดกระบวนการระดมความคิด เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้เกิดอำนาจการต่อรองตามความต้องการที่ถูกต้องเหมาะสม

บทบาทหน้าที่

(1) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดกระบวนการรวมกลุ่มอย่างอิสระและแท้จริง และนำไป

(2) สู่การทำประชาคม

(3) สำรวจ รวบรวม สภาพปัญหา และข้อมูลพื้นฐานในแต่ละชุมชน นำมาร่วมกัน

(4) วิเคราะห์ร่วมกัน

(5) สนับสนุนการติดตามประเมินผล การดำเนินการระดับหมู่บ้านและตำบล

การพัฒนาแบบองค์รวม

คือการพัฒนาแบบพหุภาคี โดยการรวมความคิด ร่วมทำ ร่วมประสานงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ และรวมเป็นหนึ่ง

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(1) การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

(2) ผู้เรียนรู้ต้องร่วมปฏิบัติ

(3) ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เวทีประชาคม

เป็นกระบวนการขับเคลื่อนทางสังคมของคนในชุมชน โดยการประชุมอย่างต่อเนื่อง และในการประชุมแต่ละครั้งต้องมีการกำหนดวาระ สถานที่ ร่วมกันคิด ปฏิบัติ และติดตามประเมินผลด้วย

ข. สรุปแนวความคิดของกลุ่มที่ 2

นโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) การมีส่วนร่วมคิด กระทำ และร่วมรับผิดชอบ

(2) ช่วยเหลือตนเองก่อน

(3) ประชาชนค้นหาและแก้ไขได้ด้วยชุมชน

(4) ให้ประชาชนมีความคิด ตัดสินใจ อย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้น

(2) เรียนรู้ แก้ปัญหา โดยชุมชนเพื่อชุมชน

(3) ตระหนัก ปลูกจิตสำนึก ให้หวงแหนชุมชนและประเทศชาติ

บทบาทหน้าที่

(1) สนับสนุนและสำรวจสภาพปัญหาร่วมกับชุมชน

(2) สนับสนุนการทำเวทีการมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา

(3) ประสานงานภายนอกและภายใน

(4) ติดตามผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ช่วยเหลือร่วมกัน

การพัฒนาแบบองค์รวม

คือการร่วมกันทำงานของทุก ๆ หน่วยบาน ไม่ว่าจะเป็น อบต. สาธารณสุข พัฒนาการ เกษตร การศึกษา ฯลฯ เพื่อผลักดันให้เกิดกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มรับจ้าง กลุ่มไก่ชน ฯลฯ

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาและนำไปสู่การแก้ไขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เวทีประชาคม

การที่กลุ่มคนมาร่วมกันแสดงความคิด ตัดสินใจ เปิดโอกาส และยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ค. สรุปแนวความคิดของกลุ่มที่ 3

นโยบายการเสริมสร้างความเข็มแข็งของชุมชน

(1) ให้ประชาชนคิดเอง ทำเอง รู้จักแก้ปัญหาและพึ่งพาตนเอง

(2) ให้มีการรวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ โดยใช้เวทีประชาคมเป็นสื่อกลางในการทำงาน

(3) สนองตอบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

หลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(1) รู้จักวิเคราะห์ปัญหาโดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและดำเนินการ

(2) เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจที่กำลังวิกฤต

(3) เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือตนเองได้

(4) การพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความรวดเร็ว

บทบาทหน้าที่

(1) สนับสนุนประชาชนให้เข้มแข็งโดยประชาชน

(2) เป็นที่ปรึกษาของชุมชนในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา

(3) สนับสนุนในการทำประชาคมในระดับตำบล

(4) ร่วมแก้ปัญหาให้ได้

(5) ประสานในด้านต่างๆ

(6) สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลโดยกระบวนการกลุ่มประชาคม

(7) กระตุ้นให้เกิดความคิดเห็นร่วมกัน

การพัฒนาแบบองค์รวม

คือการร่วมกันทำงานของทุกๆ หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็น อบต. สาธารณสุข พัฒนาการเกษตร การศึกษา ฯลฯ เพื่อผลักดันให้เกิดกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มรับจ้าง กลุ่มไก่ชน ฯลฯ

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(1) การพัฒนาหลายๆ กลุ่มรวมกัน

(2) การพัฒนาพื้นที่ในทุกๆ ด้าน ให้ได้แนวเดียวกันด้วยเป้าหมายที่เหมือนกันและคล้ายๆ กัน

เวทีประชาคม

เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมาระดมความคิดเห็นร่วมกันในการแก้ปัญหาของตนเองและสร้างโอกาสแนวทางใหม่ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรมที่ 5

กระบวนการ / เทคนิค / วิธีการจัดเวทีการมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจ

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อให้ทราบกระบวนการเทคนิค วิธีการจัดเวทีการมีส่วนร่วมและกระบวนการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพ**
2. **เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการประชาคมตำบล**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม *กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิษณุโลก*

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. บรรยาย
2. แจกเอกสาร

ผลการทำกิจกรรม

จากการบรรยายของ อาจารย์น้อย ลายคราม สรุปได้ว่า การทำแผนต่าง ๆ ได้มาจากประชาชนโดยตรง และมีความหมายหลากหลายในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมาจากทุกคนในหมู่บ้าน โดยยึดหลักเดียวกัน ทุกความคิดสำคัญและถูกบันทึก

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจะต้องมีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมให้มากที่สุด

องค์ประกอบของเวที

(1) ผู้ร่วมเวที / แกนนำ / ภูมิปัญญา

(2) สถานที่

(3) ประเด็น / ปัญหาสาธารณะ

(4) ผู้ดำเนินการ / ผู้กระตุ้น

(5) ผู้จดบันทึก

มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรม

(1) ขั้นเตรียม

(2) ดำเนินการ

(3) ตรวจสอบประเมินผลและรายงานผล

เทคนิค

ต้องเกิดจาก One team + One heart ซึ่งจะทำให้เกิดการทุ่มเทและการนำไปสู่การตั้งการตั้งคำถาม บรรยากาศ ข้อควรระวัง และพันธสัญญา แล้วจะทำให้เกิดความคิดเห็นร่วมในที่สุด แต่ก็อาจมีบ้างในบางความคิดที่ต่างออกไปและไม่ควรปล่อยทิ้งแต่ต้องได้รับการจดบันทึกไว้

ข้อควรระวัง

(1) อย่าให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียเปรียบ

(2) อย่าลืมสรุปทบทวนสิ่งที่มีค่าซึ่งจะนำไปสู่พันธสัญญา

(3) จัดอันดับความสำคัญของปัญหา

กิจกรรมที่ 6

ฝึกปฏิบัติเวทีประชาคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. เพื่อค้นหา ปัญหา และความต้องการของตำบล
3. เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา
4. เพื่อให้รู้ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม จ.ส.อ.สุนิมิต ซุ่มพงษ์ และคณะนักวิชาการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 1.40 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมเป็น 3 กลุ่มและแต่ละกลุ่มรับประเด็นของปัญหากลุ่มละ 2 ประเด็นตามใบงานที่ 2 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

- กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ต.วังยาง ต.ไทรย้อย และ ต.วังโพรง รับประเด็นด้านการเมืองการปกครองกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ต.บ้านน้อยขุ้มขี้เหล็ก และ ต.ชมพู รับประเด็นด้านเศรษฐกิจและอาชีพ กับด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรมประเพณี

- กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย ต.เนินมะปราง และ ต.บ้านมุง รับประเด็นด้านเศรษฐกิจและอาชีพกับด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรมประเพณี

2. จัดทำเวทีประชาคมกลุ่มของตนเอง
3. สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขลงบนกระดาษฟลิปชาร์ท
4. ร่วมกันแสดงความคิดเห็น บทสรุป

ผลการทำกิจกรรม

จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มแกนกลุ่มที่ 1 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ตามหัวข้อ ดังนี้

ก. **ด้านการเมืองการปกครอง**

ปัญหา เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

(1) ไม่จริงใจในการร่วมแก้ปัญหา ไม่ทุ่มเท ขอไปที

(2) ขาดความรู้ ความเข้าใจ บทบาทท้องถิ่น วิสัยทัศน์

(3) การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

(4) ความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาและการจัดสรรงบประมาณ

(5) ขาดจิตสำนึกสาธารณะ

(6) ขาดการสนับสนุนประสานงาน

(7) ความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

(8) ซื้อสิทธิขายเสียง นักการเมืองครอบงำ

จากปัญหาเหล่านี้ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ **ไม่จริงใจในการร่วมแก้ปัญหา ไม่ทุ่มเท ขอไปที** มาเป็นข้อพิจารณาในการหาข้อสรุปของ สาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

สาเหตุ

(1) ธุระไม่ใช่ ไม่ใช่หน้าที่ ไม่เห็นความสำคัญ

(2) ทำแล้ว ไม่มีผลตอบแทน ไม่มีผลประโยชน์

(3) ไม่ได้คิดเอง ทำตามคำสั่ง

(4) ขาดความเสียสละ ไม่มีจิตสำนึกสาธารณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Phetchabun Rajabhat University

(5) ขาดการติดตามประเมินผล

แนวทางแก้ไข

(1) ประสานเครือข่าย หน่วยงาน (ทำร่วม)

(2) คำสั่ง แบ่งงานอย่างชัดเจน (ทำให้)

(3) สร้างจิตสำนึก (ทำร่วม)

(4) ติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยประชาชน (ทำเอง)

ข. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) เขาหินปูนถูกทำลาย

(2) ป่าไม้ถูกทำลาย

(3) ขยะ การใช้โฟม ถุงพลาสติก และสุขาภิบาลในบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ

(4) ไฟไหม้ป่า ฝุ่นละออง และสัตว์ป่าลดจำนวนลง

จากปัญหาเหล่านี้ ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ เขาหินปูนถูกทำลาย มาเป็นข้อพิจารณาในการหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

สาเหตุ

(1) สัมปทาน

(2) ผู้อนุมัติมีผลประโยชน์ เห็นแก่ตัว

(3) เจ้าหน้าที่ละเว้นการปฏิบัติ ไม่รู้ปัญหาที่แท้จริง ขาดการตรวจสอบ

(4) ไม่ทำประชาพิจารณ์

(5) องค์กรท้องถิ่นขาดจิตสำนึก การหวงแหน

แนวทางแก้ไข

(1) ก่อนอนุมัติควรมีเงื่อนไข การตรวจสอบ (ทำให้)

(2) แบ่งพื้นที่อย่างชัดเจน (ทำให้)

(3) จัดเวทีประชาคม ประชาพิจารณ์ (ทำร่วม)

จากการทำเวทีประชาคมของกลุ่มแกนกลุ่มที่ 2 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขได้ตามหัวข้อดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี Phetchaburi Rajabhat University

ก. **ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ**

ปัญหา เรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) **ปัญหาความยากจน**

(2) **ปัญหาทางการเกษตร ขลประทาน**

(3) **ปัญหาการว่างงาน**

(4) **ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง**

จากปัญหาเหล่านี้ ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ ปัญหาความยากจน มาเป็นข้อพิจารณาในการหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ดังนี้

สาเหตุ

(1) **ดินไม่มีคุณภาพ**

(2) **ขาดแหล่งเงินทุน**

(3) **การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย**

(4) **ราคาผลผลิตตกต่ำ**

(5) **การศึกษาต่ำ ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ**

แนวทางแก้ไข

(1) **ใช้ปุ๋ยชีวภาพ ลดการใช้สารเคมี เจ้าหน้าที่เกษตรให้ความรู้ (ทำร่วม)**

(2) **ปลูกพืชบำรุงดิน ปรับโครงสร้างให้เหมาะสม (ทำเอง)**

(3) **ตั้งกลุ่มออมทรัพย์ กข. คจ. กองทุนพื้นฟู (ทำร่วม)**

(4) **สร้างจิตสำนึกในการประหยัด (ทำเอง)**

(5) **ขยันให้มากขึ้น รู้จักผลรรที่ดินในการทำกิน (ทำร่วม)**

(6) **ปรับปรุงคุณภาพพันธุ์พืช (ทำให้)**

(7) **มีการรวมกลุ่มในการซื้อขาย แปรรูปผลผลิต (ทำร่วม)**

(8) **ส่งเสริมการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (ทำให้)**

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี Phetchaburi Rajabhat University

ข. ด้านสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ยาเสพติด	1. หาซื้อได้ง่าย	1. สร้างจิตสำนึก (ทำเอง)
	2. เพื่อนชวน / สมัยนิยม	2. ใช้กฎหมายประชาชน (ทำเอง)
2. อาชญากรรม	1. ว่างงาน	1. ส่งเสริมอาชีพรอง จัดหางาน (ทำให้)
	2. ปัญหาชีวิตครอบครัว	2. ส่งเสริม พัฒนาสถาบันครอบครัว ทำให้ครอบครัวอบอุ่น (ทำเอง)
3. โรคเอดส์	1. ขาดสื่อ	1. ปิดกั้นสิ่งยั่วยุ ให้ความรู้เรื่องสื่อ (ทำร่วม)
		2. อบรมให้ความรู้เรื่องแนวทางป้องกัน (ทำให้)
4. การศึกษาตกต่ำ	1. ขาดความรู้ / ถูกหลอกลวง	1. ให้ความรู้ การศึกษา (ทำให้)

จากการทำเวทีประชาคมของแกนกลุ่มที่ 3 สรุปปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข ได้ตามหัวข้อ ดังนี้

ก. ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) ราคาผลผลิตตกต่ำ

(2) ทุนไม่เพียงพอ

(3) คนว่างงาน

(4) ไม่มีโอกาสพัฒนาฝีมือแรงงาน

(5) ขาดอาชีพเสริม

(6) ภัยธรรมชาติ ศัตรูพืช และน้ำท่วม

(7) ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร

(8) อพยพไปทำงานนอกท้องถิ่น

จากปัญหาเหล่านี้ได้ยกปัญหาที่สำคัญอันดับ 1 คือ ราคาผลผลิตตกต่ำ มาเป็นข้อพิจารณาในการหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Phibulsongkram Rajabhat University

สาเหตุ

(1) ผลผลิตไม่มีคุณภาพ

(2) ผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาด

แนวทางแก้ไข

(1) สร้างลานตากผลผลิตทางการเกษตร (ทำร่วม)

(2) ตั้งกลุ่มทางการเกษตรเพื่อต่อรองราคาผลผลิต (ทำเอง)

(3) จัดตั้งตลาดกลางทางการเกษตร ร้านค้าชุมชน มีตราชั่งกลาง (ทำร่วม)

(4) การประกันราคาผลผลิต (ทำให้)

(5) การแปรรูปผลผลิต (ทำร่วม)

ข. ด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรมประเพณี

ปัญหา เรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

(1) ปัญหายาเสพติด

(2) การพนัน

(3) การทะเลาะเบาะแว้ง

(4) การลักขโมย

(5) การใช้ถ่ายฟุ่มเฟือย

(6) การทำลายสิ่งสาธารณะประโยชน์

จากปัญหาเหล่านี้ได้ยกปัญหาที่สำคัญจันดับ 1 คือ **ปัญหายาเสพติด** มาเป็นข้อพิจารณาในการหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขดังนี้

สาเหตุ

(1) เจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวดกวดขัน ละเลยการปฏิบัติหน้าที่

(2) มีผู้มีอิทธิพลในท้องที่ค้าขายและสนับสนุน

(3) ครอบครัวขาดความอบอุ่น

(4) โรงเรียนขาดความเข้มงวดในการอบรมสั่งสอนนักเรียน

แนวทางแก้ไข

(1) ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ (ทำร่วม)

(2) ให้ประชาชนช่วยกันตรวจสอบผู้มีอิทธิพล (ทำเอง)

(3) มีการใช้เครื่องมือตรวจสอบสารเสพติดและบำบัดรักษา (ทำให้)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

(4) ส่งเสริมให้มีลานกีฬาชุมชน (ทำร่วม)

กิจกรรมที่ 7

การมอบหมายภารกิจให้กลุ่มแกนจัดทำเวทีประชาคมในพื้นที่ 1 หมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อชี้แจงขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมในวันต่อไป**
2. **เพื่อจัดบุคลากรและมอบหมายหน้าที่**
3. **เพื่อซักซ้อมและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติจริง**
4. **เพื่อให้เกิดการสนทนาซักถามในส่วนที่ไม่เข้าใจ**

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก และคณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

   กลุ่มดำเนินการ 2 กลุ่ม แยกเป็น กลุ่มแกนหลัก 1 กลุ่ม และกลุ่มผู้มีแวว 1 กลุ่ม

   - กลุ่มผู้สังเกตการณ์ 2 กลุ่ม
2. แจกใบงานที่ 3 ให้กลุ่มสังเกตการณ์
3. แยกย้ายตามกลุ่มเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันภายในกลุ่ม
4. ทบทวนกระบวนการ เทคนิควิธีการ**จัดเวทีประชาคมและภารกิจในตอนเช้า** วันรุ่งขึ้น

ผลการทำกิจกรรม

มีการแบ่งกลุ่มมอบหมายงานกันดังนี้

1. กลุ่มดำเนินการ
   - กลุ่มแกนหลัก ประกอบด้วย ต.ไทรย้อย และ ต.วังยาง
   - กลุ่มผู้มีแวว ประกอบด้วย ต.บ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก และ ต.ชมพู
2. กลุ่มผู้สังเกตการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

- กลุ่มผู้สังเกตการณ์กลุ่มแกนหลัก คือ ต.วังโพรง
- กลุ่มผู้สังเกตการณ์กลุ่มผู้มีแวว ประกอบด้วย ต.เนินมะปราง และ ต.บ้านมุง

จากการสังเกตและการซักถามผู้เข้าประชุมมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการจัดเวทีประชาคม และพร้อมที่จะดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วันที่ 23 มิถุนายน 2543 (วันที่สองของการประชุม)

กิจกรรมที่ 8

ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม 1 หมู่บ้าน สถานที่ฝึกปฏิบัติจัดเวทีประชาคม คือ บ้านผารังหมี ต.ไทรย้อย อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. เพื่อค้นหา ปัญหาและความต้องการของชุมชน
3. เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา
4. เพื่อให้รู้ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดเวทีประชาคม

วิทยากร นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก และคณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เวลาที่ใช้ 2.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มชาวบ้านออกเป็น 2 กลุ่มแบบคละ โดยการนับ 1 และ 2
2. ให้กลุ่มผู้ดำเนินการ 2 กลุ่ม ที่แบ่งไว้คือกลุ่มแกนหลักและกลุ่มผู้มีแววดำเนิน
3. จัดเวทีประชาคมกลุ่มชาวบ้านกลุ่มต่อกลุ่ม
4. วิทยากรและคณะร่วมสังเกตการณ์และเสริมความรู้ในบางเรื่อง

ผลการจัดกิจกรรม

ก. จากการทำเวทีประชาคมกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินงานโดยกลุ่มแกนหลัก (ต.ไทรย้อย ต.วังยาง) สรุปปัญหา สาเหตุ และ แนวทางแก้ไขได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

สภาพปัญหา (กลุ่มแกน)

(1) **ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง / ราคาตกต่ำ**

(2) **ทางคมนาคม / ทางการเกษตร / ถนนซอยในหมู่บ้านชำรุด**

(3) **น้ำทางการเกษตรในฤดูแล้งไม่เพียงพอ**

(4) **กลุ่มอาชีพเลี้ยงกบขาดการสนับสนุนในการขยายเป็นธุรกิจ**

(5) **กรรมสิทธิ์ในที่ดิน**

(6) **อาชีพเสริม ๆ กลุ่ม ๆ ผลผลิตไม่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด**

(7) **ยาเสพติด**

(8) **แสงสว่างในเวลากลางคืนตามถนนรายทาง / ถนน / ซอย มีไม่เพียงพอ**

(9) **เยาชนอพยพแรงงานเข้ากรุงเทพมหานคร**

จากปัญหาทั้งหมดที่ได้นี้ ได้นำปัญหาที่สำคัญอันดับ 1, 2 และ 3 ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับ**ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง / ราคาตกต่ำ ทางคมนาคม / ทางการเกษตร / ถนนซอยในหมู่บ้านชำรุด และปัญหาน้ำทางเกษตรในฤดูแล้งไม่เพียงพอ** มาเป็นข้อพิจารณาในการหาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข การทำเวทีประชาคม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. **ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง / ผลผลิตตกต่ำ**	1. น้ำมันแพง 2. ค่าแรงแพง 3. ปุ๋ยแพง 4. แมลง/โรคพืช 5. ผลผลิตคุณภาพต่ำไม่ได้มาตรฐาน 6. พ่อค้าคนกลาง 7. **พันธุ์ข้าวไม่ตรงตามความต้องการของตลาด**	1. ใช้แรงงานควาย/วัว (ทำเอง) 2. ลดการจ้าง / ทำเอง (ทำเอง) 3. ใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก (ทำเอง) 4. สมุนไพรทดแทนยาฆ่าแมลง (ทำเอง) 5. ปรับปรุงพันธุ์ข้าว / ฝึกอบรม (ทำให้) 6. ข้อมูลการตลาด อบรมให้มีความรู้เรื่องการวัด ตวง ชั่ง (ทำร่วม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
		7. **รวมกลุ่มบริหาร / จัดการ (ทำร่วม)**
3. **ทางคมนาคมทางการเกษตร / ถนนซอยในหมู่บ้านชำรุด**	1. **น้ำท่วมป่า** 2. **น้ำขัง / ถนนลูกรัง**	1. **วางท่อระบายน้ำขนาดใหญ่ (ทำร่วม)** 2. **ซ่อมถนนบริเวณน้ำขัง / หลุมบ่อ (ทำร่วม)** 3. **สร้างถนน คสล.** (ทำให้)
4. **น้ำทางการเกษตรหน้าแล้งไม่เพียงพอ**	1. **ขาดแหล่งน้ำ (บ่อ / หนอง /คลอง / บึง)** 2. **คลองตื้นเขิน** / แคบ	1. เจาะบ่อบาดาล (ทำเอง) 2. ใช้แหล่งน้ำที่มีอยู่ (ทำเอง) 3. **สร้างแหล่งเก็บน้ำ (ทำร่วม)** 4. **ขุดลอกคลอง + ขยาย (ทำร่วม)**

ข. จากการทำเวทีประชาคมกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินงานโดยกลุ่มผู้มีแวว (ต.บ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก และ ต.ชมพู) สรุป ปัญหา สาเหตุ และ **แนวทางแก้ไขได้ดังนี้**

สภาพปัญหา (กลุ่มแวว)

(1) ไม่มีงบประมาณสนับสนุนกลุ่มต่างๆ

(2) ขาดแหล่งน้ำด้านการเกษตร

(3) สินค้าไม่ทันสมัย (ทอเสื่อ / ผ้า)

(4) ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

(5) ต้นทุนการผลิตสูง

จากปัญหาทั้งหมดนี้ **ได้ยกประเด็นมาทำประชาคม ซึ่งสรุปได้ดังนี้**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ขาดแหล่งเงินทุน	- ความยากจน ไม่มีเงินสนับสนุน	- ของบประมาณสนับสนุนกลุ่มจากรัฐ (ระดมทุน) (ทำให้)
2. แหล่งน้ำการเกษตรมีไม่เพียงพอ	- ลำคลองตื้นเขินและคับแคบ	- ขุดลอกคลองส่งน้ำ (ทำร่วม) - ใช้น้ำจากบ่อบาดาล (ทำเอง)
3. สินค้าไม่ทันสมัย (ทอเสื่อ / ผ้า)	- ขาดความรู้	- จัดฝึกอบรมให้ความรู้ (ทำให้) - ศึกษาดูงาน (ทำร่วม)
4. ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ	- สินค้าผลิตออกมามากเกิน - พ่อค้าคนกลางเอารัดเอาเปรียบ	- ให้ภาครัฐประกันสินค้าเกษตร (ทำให้) - แปรรูปโดยการจัดตั้งกลุ่มระดับอำเภอ (ทำร่วม) - จัดงานวันมะม่วงระดับอำเภอ (ทำร่วม) - ประชาสัมพันธ์งานโดยประชาชน (ทำเอง)
5. ต้นทุนการผลิตสูง	- ค่าแรง ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง แพง - พ่อค้าเอารัดเอาเปรียบ	- ประกันพืชผลทางการเกษตรโดยรัฐบาล (ทำให้) - ระดมเงินทุนกลุ่มออมทรัพย์ (ทำเอง) - สร้างฉาง (ทำเอง) - รวมกลุ่มกันเอง (ทำเอง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรมที่ 9

สรุปผลการสังเกตการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของการจัดทำเวทีประชาคม และดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเวทีประชาคมในครั้งต่อไป
2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน

วิทยากร จ.ส.อ.สุนิมิต ชุ่มพงษ์ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 5 และกลุ่มแกนสังเกตการณ์

เวลาที่ใช้ เวลา 45 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. กลุ่มสังเกตการณ์เข้าสังเกตการณ์ตามใบงานที่ 3 ตามกลุ่มที่แบ่งไว้ โดย
   - กลุ่มแกนหลัก สังเกตการณ์โดย ต.วังโพรง
   - กลุ่มผู้มีแวว สังเกตการณ์โดย ต.เนินมะปราง และ ต.บ้านมุง
2. สรุปผลการสังเกตการณ์ลงกระดาษฟลิปชาร์ท
3. นำเสนอต่อกลุ่มใหญ่

ผลการทำกิจกรรม

กลุ่มสังเกตการณ์ทั้ง 2 กลุ่ม สรุปการสังเกตการณ์ตรงกันดังนี้

หัวข้อ	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อเสนอแนะ
1.1 ขั้นเตรียมการ	-	-	-
1.2 สถานที่	- เหมาะสม	- เวลาน้อย	- ให้เวลามากขึ้น
1.3 ขั้นตอนการจัดเวที	- มีการจัดเตรียมผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้มีส่วนร่วม - จัดที่นั่ง	- ไม่ได้กลุ่มตัวแทนจริง ๆ	- การคัดเลือก
1.4 การสร้างบรรยากาศ	- มีการแนะนำตัวทุกคน - แนะนำตัววิทยากร	-	-

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี Thepsatree Rajabhat University

หัวข้อ	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อเสนอแนะ
	- ผู้อาวุโสเล่าประวัติหมู่บ้าน		
1.5 ประเด็น/เนื้อหาสาระ - ผู้ดำเนินการ	- สมาชิกมีการเสนอปัญหา - สมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็นของหมู่บ้าน - ความเป็นกันเอง - สร้างบรรยากาศได้ดี/กิจกรรมเสริม	- ไม่ยึดตัวปัญหา - ควรแจ้งการนำปัญหาที่เหลือไปพูดคุยในโอกาสต่อไป	- ให้ดึงปัญหาออกให้ได้ - กระตุ้นให้มีการแสดงความคิดเห็น
- ผู้ช่วย	- กระตุ้นให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น	- กระตุ้นสมาชิก - ตัวหนังสือต้องใหญ่กว่านี้ เพื่อสมาชิกจะได้อ่านได้ - เสียงผู้ช่วยเบา	- ใช้เครื่องเสียงช่วย
1.6 ผู้ร่วมเวทีประชาคม	- มีความสนใจ - ผู้อาวุโสเล่าประวัติหมู่บ้าน	- หลายคนไม่มีข้อเสนอ	- คัดตัวแทนกลุ่มตามหลักการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

กลุ่มสังเกตการณ์กลุ่มที่ 2 ที่สังเกตการณ์กลุ่มผู้มีแววสรุปการสังเกตการณ์ได้ดังนี้

ขั้นตอน	ข้อดี	ข้อเสนอแนะ
1. เตรียม/แบ่งงาน/สื่ออุปกรณ์	- มีการแบ่งงาน / สื่อ / อุปกรณ์พร้อม	- ควรแบ่งงานให้เหมาะสมกับบุคคล
2. สถานที่ / เวลา	- การจัดที่นั่งของผู้ร่วมนั่งสบาย	- รูปแบบการจัดไม่เหมาะสม
	- ดำเนินการตามเวลาที่กำหนด	- บางประเด็นใช้เวลามากเกินไป
3. ขั้นตอนการจัดเวทีประชาคม	- มีการแนะนำตัวผู้ดำเนินการ - มีทีมงานช่วยเหลือตลอด	- ควรแนะนำผู้ร่วมเวทีประชาคมและทีมงาน - ขาดการชี้แจงวัตถุประสงค์/ข้อตกลง/นำเข้าสู่คำถามที่ชัดเจน
4. การสร้างบรรยากาศ	- ใช้ภาษาเป็นกันเอง - ผู้ช่วยมีกิจกรรมคลายเครียด	- ไม่มีการละลายพฤติกรรม / สร้างบรรยากาศ
5. เนื้อหา/สาระ	- ผู้ร่วมเวทีประชาคมแสดงความคิดเห็นหลากหลาย	- ประเด็นปัญหาไม่ชี้ชัด / ไม่มีการสรุปใจความหลักเป็นขั้นตอน
6. ผู้ดำเนินการ	- ใจเย็น/เป็นกันเอง/ฟังทุกเนื้อหาจากทุกคน	- เสียงเบา - ใช้คำถามชี้นำเกินไป - ให้ความสำคัญกับผู้ร่วมประชาคมไม่เหมาะสม - จับประเด็นไม่ถูก/ไม่ต่อเนื่อง - ปัญหาบางประเด็นไม่ควรสรุปให้
7. ผู้ช่วยดำเนินการ	- ให้ความสนใจ/มีน้ำใจ - สร้างบรรยากาศ	- ควรจะช่วยผู้ดำเนินการให้ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
8. ผู้เข้าร่วมเวที	- มีความคิดหลากหลาย - สนใจในการทำประชาคมดี / ร่วมมือร่วมอารมณ์	- มีผู้ร่วมให้ความคิดเห็นน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

กิจกรรมที่ 10

สรุปผลการฝึกปฏิบัติและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อให้ทราบข้อดี-ข้อบกพร่องของการจัดทำประชาคม และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและเสนอแนะ เพื่อจัดทำเวทีประชาคมในครั้งต่อไป**
2. **เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทัศนคติร่วมกัน**
3. **เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาด**

วิทยากร **ผศ.ดร.ไพศาล รื่วธงชัย รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม และ นางปราณี บำรุงพงศ์ พัฒนาการจังหวัดพิษณุโลก**

เวลาที่ใช้ 1.30 **ชั่วโมง**

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิทยากรและคณะ สรุปถึงผลการฝึกปฏิบัติที่ผ่านมา 2 วัน ว่าส่วนใหญ่ดีแล้วและควรเพิ่มเนื้อหาส่วนไหน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

ผลของการทำกิจกรรม

ข้อคิดเห็น เสนอแนะ และคำกล่าวสรุป โดย ผศ.ดร.ไพศาล รื่วธงชัย รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

เราจะต้องให้ความสำคัญกับประชาชนมากที่สุดในด้านการแสดงความคิดเห็นให้กระบวนการ สร้างกลุ่มแกนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและตำบล โดยมุ่งประสิทธิภาพและหวังประสิทธิผลให้เกิดประโยชน์ต่อทุก ๆ หมู่บ้าน

การร่วมมือกับการมีส่วนร่วมเป็นแนวความคิดของการจัดเวทีประชาคม โดยอยากให้ประชาชนและปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีบทบาทให้มากที่สุด และเพิ่มข้าราชการเข้ามาช่วยกันคิดว่าทำอย่างไรที่จะให้ชุมชนเข้มแข็งมากที่สุด และพยายามถ่ายทอดกันอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งต่อสู้ต่อไปไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ฐานล่างทุกหน่วยจะให้ความสำคัญที่ฐานล่างโดยจะมุ่งให้เป็นธรรมชาติมากที่สุดและพัฒนาในรูปของพหุภาคีซึ่งเป็นองค์รวมในการพัฒนา โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมผลักดันให้ได้ผลสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

คำกล่าวสรุปและพิธีปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดย นางปราณี บำรุงพงศ์

1. ผู้ดำเนินการไม่ได้ทำความเข้าใจในคำว่า "ปัญหา" หรือ "อุปสรรค"
2. เคารพความคิดของคนทุกคน
3. วิธีการดำเนินการของกลุ่ม
   - ปรับทัศนคติของกลุ่มแกนให้ได้ก่อนโดยการลดบทบาทแต่ต้องกระตุ้น
   - สร้างจิตสำนึกให้เขาได้ตระหนักถึงปัญหาในชุมชน
   - ศึกษาชุมชน/กลุ่ม/องค์กร/ทรัพยากร/ฯลฯ ในการทำเวที
   - ส่งเสริม สนับสนุน อบต. ให้ได้มีส่วนร่วมกับประชาชนมากที่สุด
   - กระตุ้นให้มีการขับเคลื่อนประชาคมจากระดับล่าง/ตำบล/อำเภอ/จังหวัด
   - เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
   - มีการจัดเวทีประชาคมอย่างต่อเนื่อง
   - การสร้างแกนนำระดับหมู่บ้าน
   - จัดทำแผนปฏิบัติการในกลุ่มเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

การประเมินผล

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนนำระดับตำบล

วันที่ 22 – 23 มิ.ย. 2543

ณ วัดผารังหมี อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 21 คน สรุปได้ดังนี้คือ

1. **เพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ** 85.7 **เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ** 14.3
2. **อายุ ส่วนใหญ่อายุมากกว่า** 40 **ปี คิดเป็นร้อยละ** 28.6 **อายุระหว่าง** 26 – 30 **คิดเป็นร้อยละ** 28.6
5. **วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ** 47.6
6. **ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่รับราชการคิดเป็นร้อยละ** 42.9 **และแกนนำตำบล / หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ** 38.1

ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม สรุปได้ดังนี้คือ

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
1. **ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพียงใด**	-	76.2	23.8	-
2. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมเพียงใด	9.5	71.4	19.1	-
3. ก่อนเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงใด	14.3	81.0	4.8	-
4. หลังเข้ารับการอบรม ท่านมีความรู้ในเรื่องชุมชนเข้มแข็งการทำเวทีประชาคม การวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเพียงใด	19.0	76.2	4.8	-
5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด	23.8	76.2	-	-

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (%)	มาก (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนของท่านได้มากน้อยเพียงใด	28.6	71.4	-	-
7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมเพียงใด	28.6	66.7	4.7	-
8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมเพียงใด	19.0	47.6	33.4	-
9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมเพียงใด	19.0	57.1	23.9	-
10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้มีมากน้อยเพียงใด	38.1	57.1	4.8	-

ภาพรวมสรุปได้ว่า

1. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 76.2

2. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการทำเวทีประชาคมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 71.4

3. ก่อนเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตัดสินใจแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 81.0

4. หลังเข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 76.2

5. หลักสูตรที่จัดอบรมครั้งนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 76.2

6. เนื้อหาและกระบวนการที่จัดอบรมสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 71.4

7. วิทยากรผู้ให้ความรู้เหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 66.7

8. ระยะเวลาในการอบรมเหมาะสมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 47.6

9. สถานที่จัดอบรมเหมาะสมระดับมาก ร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 57.1

10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 57.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าภายในแต่ละตำบลควรทำเวทีประชาคมเกี่ยวกับเรื่อง
   - ความสามัคคี ความเสียสละ
   - สิ่งแวดล้อม กีฬา สาธารณสุข
   - การประกอบอาชีพ ปัญหาการเกษตร การพึ่งตนเอง
2. เดือนที่สามารถจะทำเวทีประชาคมได้ คือ เดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคม
3. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าประชาชนในตำบลจะมีส่วนร่วมในการทำเวทีประชาคมในระดับมากพอสมควร
4. ผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าบุคคลที่สามารถจะเป็นแกนนำในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล คือ
   - ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ปลัด อบต.
   - พัฒนากร เกษตรตำบล
5. ควรหางบประมาณฝึกอบรมและปฏิบัติให้มากกว่านี้
6. อยากให้จัดอบรมเพื่อปลุกจิตสำนึกให้แก่แกนนำระดับหมู่บ้าน
7. ควรทำเวทีประชาคมทุกหมู่บ้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล ครั้งที่ 5

ระหว่างวันที่ 5 – 6 กรกฎาคม 2543

ณ ห้องประชุมอาคารเจียงแก้ว สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

และ บ้านท่าทอง หมู่ที่ 5 ตำบลท่าทอง

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มแกนระดับตำบล
อ. เมือง จ.พิษณุโลก
ณ อาคารเวียงแก้ว สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
ระหว่างวันที่ 5 – 6 กรกฎาคม 2543

วันที่ 5 กรกฎาคม 2543 (วันแรกของการประชุม)

กิจกรรมที่ 1

ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนะนำวิทยากร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และอธิการบดีสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม กล่าวต้อนรับ

วัตถุประสงค์

1. **เพื่อสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง**
2. **เพื่อให้ผู้เข้ารับการประชุมได้รับรู้ถึงการสร้างกลุ่มในระดับตำบล**
3. **เพื่อให้ทราบถึงวิธีการทำให้ชุมชนเข้มแข็ง**
4. **เพื่อให้การสร้างกลุ่มแกนระดับตำบล สามารถเป็นผู้ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักการ**

วิทยากร นายสุทิน เจริญสังข์ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. รับลงทะเบียนผู้เข้าประชุม พร้อมแจกป้ายชื่อ
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมครั้งนี้
3. แนะนำคณะวิทยากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
4. รศ.ประวิตร ชูศิลป์ อธิการบดีสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม กล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุม วิทยากร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ผลการทำกิจกรรม

รศ.ประวิตร ชูศิลป์ อธิการบดีสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม กล่าวว่า เศรษฐกิจกับการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งคู่กัน เศรษฐกิจของประเทศจะดีขึ้นได้จะต้องมีการแข่งขันกันและ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

ในการแข่งขันกันนั้นมีทั้งเจริญขึ้นและเกิดการล่มสลายได้ จึงก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมากมาย และก่อให้เกิดสังคมล่มสลายในยุคปัจจุบันนี้ การแข่งขันกันในทุก ๆ ด้านก่อนให้เกิดการเพิ่มหนี้สินให้กับประเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประชาชนและประเทศชาตินั้นไม่เป็นสุข เกิดความวุ่นวายต่าง ๆ ประชาชนนั้นไม่ยอมพึ่งตนเอง คอยแต่จะพึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ แต่กลับตรงข้ามกับในปัจจุบันนี้ ประชาชนจะหันมาพึ่งพาตนเองมากขึ้น จึงทำให้เกิดโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมาในปัจจุบันนี้

บรรยากาศในการประชุม

1. มีความเป็นกันเอง
2. ผู้เข้าร่วมประชุมกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น
3. ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความสนใจในกิจกรรมและให้ความร่วมมือดี

กิจกรรมที่ 2

เสนอ VDO เรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. ให้ผู้เข้าประชุมทราบ นโยบาย บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. ทราบถึงกระบวนการในการพัฒนาในแต่ละระดับ
3. สำรวจความพร้อมในทักษะกระบวนการ และความพร้อมในการร่วมกันเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง
4. เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาที่ดูจาก VDO

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้ผู้เข้ารับการประชุมได้ชม VDO เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. วิทยากรกล่าวเสริมเนื้อหาจากการดู VDO

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ผลการทำกิจกรรม

ผู้เข้ารับการประชุมได้ให้ความสนใจในการชม VDO และทำความเข้าใจในเนื้อหาและความหมายของนโยบาย บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

กิจกรรมที่ 3

บรรยายพิเศษ เรื่อง "รัฐธรรมนูญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงบทบาทหน้าที่ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น
3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น

วิทยากร นายพินัย อนันตพงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

การบรรยาย

ผลการทำกิจกรรม

จากการสังเกตและการซักถามพบว่า ผู้เข้าประชุมมีความสนใจและได้รับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา และหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

กิจกรรมที่ 4

บทบาทหน้าที่ของกลุ่มแกน ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมทราบนโยบาย หลักการบทบาทหน้าที่และวิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

2. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจและพัฒนาแบบองค์รวม และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจความหมายของเวทีประชาคม / พหุภาคี

4. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมเข้าใจปัญหาความต้องการทรัพยากรของชุมชนเป็นสำคัญ

5. เพื่อให้ผู้เข้าประชุมร่วมกันเสนอ แลกเปลี่ยนความคิดและเข้าใจในเนื้อหา

วิทยากร อาจารย์น้อย ลายคราม และคณะนักวิชาการศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งประกอบด้วย

นางรัชนี รังสียีรานนท์

นางสาวรุ่งอรุณ มาเนตร

นางสาวธนัชพร วันเพ็ง

นายณสพน พ่วงกระทุ่ม

เวลาที่ใช้ 1.30 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แจกใบงานที่ 1

2. แบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแยกกลุ่มข้าราชการและกลุ่มประชาชน

3. ร่วมกันนำเสนอ แลกเปลี่ยนความคิด แล้วสรุปความคิดเห็นร่วมกัน

4. นำเสนอบนแผ่นฟลิปชาร์ท และเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

ผลการทำกิจกรรม

ผลการทำกิจกรรมจากการทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1 ของกลุ่มประชาชน สรุปความหมายตามใบงานได้ ดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การพัฒนาแบบองค์รวม

(1) หลาย ๆ องค์รวมกัน

(2) ทำร่วมกันทั้งภาครัฐ – เอกชน - กลุ่มองค์กร

(3) ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาไปทุก ๆ ด้าน เช่น การเมือง สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม สาธารณสุข

(4) ทำแบบบูรณาการไปพร้อม ๆ กัน สรุปวิเคราะห์ทุกปัญหาที่มีในตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Pibulsongkram Rajabhat University

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(1) ร่วมรับรู้/แลกเปลี่ยนประสบการณ์/เครือข่าย

(2) ร่วมคิด

(3) ร่วมตัดสินใจ/วิเคราะห์ข้อมูล/ลงประชามติในที่ประชุม

(4) ร่วมลงมือกระทำ

(5) ร่วมตรวจสอบ/ประเมินผล

(6) ร่วมปรับปรุงแก้ไข

เวทีประชาคม

(1) การนัดหมายกลุ่มคน/แประชาชนทั่วไปในชุมชนมารวมกลุ่มโดยพร้อมเพรียงกัน

(2) การแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ/ความคิดสาธารณะ

(3) เรียงลำดับปัญหา/ความจำเป็นเร่งด่วน

ยึดปัญหาความต้องการทรัพยากรของชุมชนเป็นสำคัญ

(1) สรรหาบุคคลเข้ามาทำงานด้วยความเสียสละ

(2) คุณภาพประชาชน/ทุนทางสังคมในชุมชน

(3) ทรัพยากรธรรมชาติ

(4) จิตสำนึก/รวมกลุ่ม/สื่อสารต่อเนื่อง/เรียนรู้/เกิดภาวะผู้นำ

(5) พึ่งตนเอง/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

พหุภาคี

(1) เอกชนหลายองค์กรทำงานร่วมกัน

(2) แก้ปัญหาร่วมกัน

(3) ประชาชน/เอกชน/ภาครัฐ/มูลนิธิ ที่หลากหลายร่วมกันคิดและดำเนินการ

(4) ร่วมกัน

2. บทบาทหน้าที่กลุ่มแกนระดับตำบล

- สร้างชุมชนเข้มแข็งโดยเวทีประชาคม
- สร้างความเข้าใจนำเสนอ ข้อมูล/ให้ความรู้แก่ชุมชน
- มีวิธีการวิเคราะห์ปัญหา/จัดเวทีประชาคม/ร่วมคิด-ร่วมทำ-ร่วมแก้ปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี Phetchaburi Rajabhat University